

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
főlelő szerkesztő

legnagyobb nemzeti

A napoleoni háborúk viharos kora nem volt alkalmas arra, hogy az ezerféle életbevágó gyakorlati kérdéstől a Európa figyelmét elvont elméleti tételek foglalkoztathassák volna. Európa népei fegyvert, nem könyvet tartak kezükben, egy könyv azonban, sajnos, egy végül jelentőségszerű könyv, mégis gyorsan magára vonja az érdeklődést és még a nagy politika szállainak mozgatóit is találták arra, hogy forgassák. 1798-ban jelent meg az angol nemzetgazda Thomas Robert Malthus híres műve: „Essay on the principle of population” (Értekezés a népesség elvéről), mely azt az azóta unalomig ismételt igazságot fogalmazta meg, hogy a Földön élő emberek száma az elérhető élelmiszerek mennyiségére van korlátozva, és így a Föld népessége további szaporodásának megakadályozására a tömegek nyomorbaesésére van szükség. A gyors népszerűsége jutott könyv 90 év alatt kilenc kiadást ért meg, jelölt annak az áldatlan korának, melyet egy évszázadon át kifejtett.

Malthusban éppen európai utazásai érezték meg azt a dolgot, hogy szárazföldünk évről-évre kisebb mértékben lesz képes magat ellátni és mezőgazdasági önállóságra sohasem lesz képes. Azok a gyakorlati tanulságok ebből a tételből Angliára vonatkozólag látszólag következtek, a tengeri világhatalom kivívásának útjára járó Szigetország politikusaiknak éppen kapóra jött. Ha Európa nem akarja magát a tengerentúli szállítástól elvágyva éhínségnek kiszolgáltatni, mindig kénytelen lesz magát az összes tengeri utakat ellenőrző akaratának alávetni. Ennek az elgondolásnak a gyengéje volt csupán, Oroszország. A mezőgazdasági termelés ugyiszlán korlátlan fokozására képes ország Európa gabonaeállítását hosszú időkre biztosította. Innen származik az a nagy európai nézeteltérés, amely a brit szigetország politikai törekvésével szembe fordított politikai törekvés, mellyel az Oroszország szövetségeseit Nyugat-Európa rovására mindig magának igyekezett biztosítani. A Napoleon szárazföldi zárlattal kezdve az első világháborúig mostani világháborúig Malthus tanítását szolgáltatta az élelmiszerhiányok és a legvégső elméleti alapot. Malthus tanítását az angol állampolitikára nemcsak európai viszonylatban, hanem világpolitikai téren is jelentős hatást gyakoroltak. Ha a brit világalmani törekvését kezdték az a törekvés vezette, hogy a Föld legelőnyösebb részein kimeríthetetlen kincseket haráson össze az anyaországnak, Malthus óta az angol gazdaság életvezetésének minden időkre való biztosítása a terület szerzése lett a főcél. Nagybritanniában a területre tette rá a kezét, nem azért, mintha közérdeke a szükségessége lett volna rájuk, hanem csupán azért, hogy az anyaország lakosságának ellátására tartalékoljanak. Míg az angol föld hatalmas területét az erdő réte; szorakoztatására parkokká és golfpályákká alakították, a gyarmatokra haránt a feladat, hogy azt mezőgazdasági és állattenyésztési termékekkel a fokozottabb mértékben ellássák. Ez volt a végső cél, hogy Anglia majdnem az egész ausztráliai szigetvilágot lakatlannak hagyta, nem azért mintha szívesen nem tudna akár hgtvan milliók lakosságát is megadni, hanem azért, hogyha valamikor Anglia szükségessé válna, a négyzetkilométerek ezreire termelhesse rá a gabonát és takarmányt.

Az angol gyarmati politika mulasztásaiért és büneiért a fokon Malthus tanításait terhelte a felelősség. Ezek a mulasztások bosszulják meg most magukat a Távol-Keleten. A történelem egyetlen bünt és tévedést sem megintatlanul. A világtörténelem örökérvényű tanítása, hogy a gyorsan szaporodó népek természetes fejlődési útját nyit magának és pedig szinte fizikai természetiszerűsége a legkevésbé ellenálló irányban. A távol-Keleten Ausztrália, a dél-tengeri szigeteknek és a ki-letlenül Indiának a civilizáció minden áldásától megfosztott, elzárt benszülött lakossága nem vehet gát az erjét következetesen fokozó Japán természetes fejlődésének. Hogy mit hoz a közvetlen jövőben a csendesóceáni mérkőzés, egyelőre még csak sejtetni lehet, de tudni nem, az azonban bizonyos, hogy Ausztrália megpecsételődött és a Maláj-félsziget és a szigetvilágummal fizetett benszülött lakossága nem fog többé a számára termelni.

Malthus fellépése óta eltelt majdnem pontosan másfél század azonban nemcsak a malthuzianizmus szellemében létező angol világpolitika végzetes baklövését látta ki, hanem Malthus alapfogolását is megcáfolta. Az, amit Malthus megjósolt, hogy a Föld már nem fog állandóan szaporodó lakosságát eltartani, nem következett be. A Földön élő emberek száma azóta meg- szaporozódott, életszínvonaluk azonban egészében véve összehasonlíthatatlanul emelkedett. És mindez ellenére, hogy a malthusi tanítás nyomában járó új-

érték: a népességszám

malthuzianizmus a marxista szocializmus születés- eszkéntes hirdető öngyilkos propagandájának támogatásában kiszámíthatatlan és immár jöveteletlen károkat okozott: elég intő példának Franciaország, Malthus korában még Európa vezető hatalma, mely ma szerencsés- jének tarthatja, ha az új Európa felépítésében tevékeny munkatársként egyáltalában szerepet kaphat. Az élet nem igazodott Malthus matematikai és geometriai ará- nyokkal dolgozó számításaihoz.

Az élet fejlődése és az emberiség történelme ha nem is egyenes irányban halad, de mégis állandó előhaladás, ennek az állandó fejlődésnek pedig éppen az emberiség számának növekedése a hordozója. Nem véletlen, hogy kulturánk kezdeti éppen az ókori emberiség legsűrűbben lakott területeire, Kínába, Mezopotámiába és Egyiptomba

vezetnek, de éppen így az sem véletlen, hogy a legújabb- kori Európában éppen Földrészünk egyik legsűrűbben la- köt és legkevésbé ellátott országa, Németország adta a világnak Liebiget, aki a korszerű agrárkémia megte- remtésével megteremtette a lehetőséget, hogy Földünk mostani lakossága többszörösének is elegendő táplálékot adhasson. Az életerő gondoskodik magáról...

Az élet útja küzdelem és ebben a küzdelemben az erős marad felül. Ez a természet törvény uralkodik a népek versenyében is. Az a nép, amely számszerűleg bírja a gyil- kos versenyt, nem veszhet már el. A történelem szerencse- kerekere forgandó, de ha egy nép megőrzi az élni akarás ősi ösztönét, máris biztosította fennmaradását a Nap alatt, a többi pedig magától megadatik neki. A legnagyobb nemzeti érték a népességszám és a legnagyobb nemzeti kö- telesség a nép életerejének fokozása. Al ez minden nem- zetre és természetesen vonatkozik reánk, magyarokra is. (dr. n. 1.)

Pétain elégtételt ad a szabadkőműves uralom idején minden vagyonától megfosztott francia szerzetesrendeknek

A francia egyházi életben nagy jelentőségű események várhatók. Pétain tábornagy-államfő hatá- lyon kívül helyezte a szabadkőművesség fénykorában hozott ama törvényt, mely megtiltotta Franciaor- szában a katolikus szerzetesrendek működését és megfosztotta az összes rendeket jogi személyiségük- től. Pétain tábornagy a francia államügyek vezetésének átvételekor már utalt arra, hogy rendet terem- tés az országban és biztosítja a nemzetépítő erők szabad fejlődését és tevékenységét. Franciaország lakos- ságának túlnyomó része katolikus. A francia történelem és kultúra legnagyobb lapjain lépten-nyomon találkozunk az egyházi intézmények és iskolák fontos szerepével. A szabadkőművesség a közélet minden vonatkozásában egyeduralomra törekedett s így érthető, hogy legnagyobb számban szemében az egyházi testületek működése volt, ezek kiirtását tűzte ki tehát főfeladatának. Pétain tábornagy az egyház régi sérelmeit teszi jóvá mostani intézkedésével. A tegnapi kiadott rendelet törvény hangsúlyozza, hogy át- meneti jellegű intézkedésről van szó, mert a kormány az egyházi hatóságokkal egyetértésben és a Va- tikan hozzájárulásával kívánja véglegesen rendezni ezt a kényes kérdést. A szerzetesrendek működésé- nek engedélyezése csak egy része az egyház és állam viszonya tisztázásának. A törvényrendelet egy a fenn- álló, mint ezután létesítendő szerzetesrendek, illetve kongregációk tevékenységét megengedi és módot ad arra is, hogy a Franciaországban feloszlott szer- zes testületek fel nem számolt vagyonuk egy részét visszakaphassák.

Allard magának a kereszténységnek eltörlését köve- telte. Combes, az egykori katolikus pap, majd orvos, irtóhadjárattal kezdett az egyházi intézmények ellen.

A szekularizáció évszázados problémái ismét szőnyegen

A franciaországi szerzetesrendek működésének újraengedélyezése maga után vonja a szekularizált (világiassított) egyházi javak bizonyos részének visszaadását is. Szekularizáció alatt az egyházi javaknak s vagyoni jogoknak az állam által egyeduralulug, saját hatalmánál fogva világiakká átalakítását értjük, melynél fogva az állam az egyháztól ennek javait s jövedelmeit — minden kártalanítás nélkül, — a maga tulajdonába vette át és saját céljaira fordította.

Allard magának a kereszténységnek eltörlését köve- telte. Combes, az egykori katolikus pap, majd orvos, irtóhadjárattal kezdett az egyházi intézmények ellen.

A kánonjog, sőt a protestáns egyházi jog szerint is a szekularizáció az egyház tulajdonjogának erőszaka- kosan, nyers hatalommal való megsemmisítése. Franciaországban már az 1789-iki nemzet- gyűlés kimondotta, hogy az egyház javai állami tulajdonokká válnak, az az a teherrel, hogy az állam alkalmas módon köte- les gondoskodni a kultusz költségeiről, a lelkészek ellátásáról és a szegények gyámoltatásáról.

A lefoglalt egyházi ingatlanok

kezelését sok esetben közismert szélhámosokra bízta, akik egyéni meggazdagodásukra használták fel az állam számára eltulajdonított javukat. Combes ké- sőbb megbukott, de a szabadkőművesek lankadatlan erővel folytatták az egyházüldözést. Midőn a pápa a kolostorok és kongregációk védelmére kelt, a kormány visszahívta vati- káni követét.

Az 1801-i konkordátum

rövid időre ugyan ismét biztosította az egyháznak javaihoz való tulajdonjogát, de egyre erősödött az a politikai áramlat, mely az egyház és állam teljes szét- választását sürgette. Ez a szétválás az 1905 december 9-i törvény megszavazásával be is következett. 1903-ban a szerzetesrendek és kongrega- ciók elleni harc már komoly bonyodalmakat szült. A szélső pártok (a „bloc”) immár azt követelték, hogy Combes miniszterelnök ne csak a katolikusok, de valamennyi más felekezet és általában a vallás ellen folytassa a harcot. Sürgették a konkordátum eltörlését, a vati- káni nagykövetség beszüntetését, az állam teljes szétválását az egyháztól és egyut- tal a kultusz-költségvetés törlését.

Az egyházi iskolák beszüntetése következtében elő- állott iskolahiány pótlására tízmillió frankot szava- ztak meg új, felekezetnélküli iskolák alapítására. 1906 december 11-én Clémenceau három új törvényjavasla- tot terjesztett a kamara elé az egyház és állam teljes szétválásáról tárgyalva. Ennek értelmében az egyház tulajdoni része Franciaországban megszünt, az egyházi ingatlanok állami kezelésbe mentek át, a napság többé nem kapott fizetést sem az államtól, sem a közsélektől, a papnövendékek egyévi katonai szolgálati idejét kettőre emelték, a hívek nem adomá- nyozhattak ingatlanokat egyházi célra.

A Vatikán tiltakozása

folvát a francia kormány kiutasította az országból a pápai követet. Az állam részére lefoglalt egyházi in- gatlanok nagyrészt elfecsérelték, miközben világraszóló visszaélések történtek. Duez likvidátor például nem kevesebb, mint tízmillió frankot sikkasztott. Az elmúlt négy évtized során a francia kormány

nemi engedményeket ugyan tett az egyháznak, a vagonjogi helyzet azonban mindmáig tisztázatlan.

Pétain tábornagy bátor lépése most utat nyit az egyház és állam szorosabb együttműködése felé.

Franciaországnak kinos kálváriát kellett megjárnia, míg ez a jobb belátás megérlelődött.

Rómából érkezett jelentések szerint vatikáni körökben a francia államfő legújabb rendelkezését megelégedéssel vették tudomásul és utalnak arra, hogy a Vatikán álláspontját is teljesen fedi Pétain tábornagy ama elgondolása, hogy a szóbanforgó kérdésekben a francia kormány és a Vatikán megbízottainak közös tárgyalás alapján kell dönteniük.

Távlatok

Mi az életter?

Sokan kérdezik ma újra meg újra, hogy a vatós életterző számos eltérő értelmezése közül melyik az igazi?

Erre már azért is nehéz felelni, mert a név Rum szóból fordított t ér szó — ellentétben lágos és egyértelmű t e r ü l e t é s h e l y s z a v a l k a l — többértelmű és így félremagyarázható, ha életter alatt a megélhetéshez szükséges helyterületet értjük is, akkor is csak ugy állapítjuk meg, mi egy nemzet vagy egy állam életter, ha előbb tudjuk, mi a nemzetet alkotó egynek élettere?

Az ember, az egyén élettere a terület, amelyen él, tartózkodik, dolgozik. De munkamegosztásos társadalmunkban senki nem fedezheti minden szükségletét csupán erről a területéről, hanem közvetve vagy közvetlenül csak az egész világról. Azt mondhatnók tehát: ember élettere az egész világ.

Igaz, hogy az embernek az egyik ország több, értékesebb jószágra van szüksége, mint másiktól, de a csekélyebb mennyiségű javak nélkülözhetetlenek lehetnek. A szükségletek toznak is, egyre új javak kellene, eddig elhanyagolt területek életterre válhatnak. Gondoljunk csak a kőolaj, a kauszok, a rádium lelőhelyeire. Továbbá az embereknek, hogy vásárolhassanak el is kell adniok, tehát piacok is életterre számítanak. A javakat szállítani kell, a terület tehát, amelyen az árunk át kell haladni bizonyos szempontból szintén élettere a vásárlók és eladóknak.

Az életteret tehát nehéz az egyén szempontjából meghatározni és ez a nehézség fokozott mértékben áll fent a közösség életterének megállapítása tekintetében. Itt a politikai közrehatás a fogalmazásban, nem is szólva arról, hogy az életter az és a politikában faji, nyelvi, kulturális és történelmi értelemben használják. Politikuskok, publicisták életterre nevezik azokat az országokat is, amelyekben konnyelvű nép él, vagy amely valaha szoros kapcsolatban állt a másikkal, vagy amelyre nemzetük kulturhatást gyakorolt. Végül életterre mondanak olyan területeket is, amelyekre születik a jövőben lesz szükség a gyors ütemben szaporodó lakosság szempontjából. Ilyen értelemben beszélnek az életterős, fiatal népek életteréről melyet a mai nemzedék áldozataival kell előre biztosítani.

Ennyiből is látható, hogy az életter fogalma szabadon meghatározása nem pusztán tényleges, hanem politikai kérdés is. A történelmi igazság serpenyőjén lehet csak megállapítani valamely országnak, vagy nemzetnek mi az élettere. Amíg mód és alkalom nyílik arra, hogy életter megállapítása megvitatás tárgyát képezze, — jog egyenlőség és kölcsönös segélyen alapuló megállapodás tárgyát, — az életter kijelölése biztosítja a kis nemzetek gait és érdekeit is. Az új európai rendnek te ez en kell alapulnia. Az erő, a hatalom, az iránítás és kezdeményezés joga a népek életterének jelölésében abban kristályosodhat ki, hogy a lyesnek és időszerűnek talált megoldásokban igazság védelmezője legyen.

Az életterrel kapcsolatosan nagyon időszerű dolog a jogérzékéről elmélkedni. Ahol a jogerelevesen valóság, ott az életter megfogalmazása a tényeken és adottságokon alapul. Ahol a jogyerkék aláhanyatlott, — ezt láhattuk a demokráciáknál — ott a szabadság és rend egyensúly felépítő új világot nem tudják elképzelni, csak az életterek egyoldalú, önző megállapításával.

Argentina nem akar tudósítani a háborúról

Az argentin államfő nyilatkozott az egyik nap lap munkatársa előtt Argentína helyzetéről a jelölt világháborúban. Kijelentette, hogy az állam hatalom nincs veszélyeztetve. Az egész argentin helyesli a kormány politikáját, melynek célja az ország távol tartani a háborútól. Argentínának a háborúba való beavatkozása ellenkeznek a józarszel, — mondotta az elnök.

Álhírek a Vatikán és Moszkva közeledéséről

Rómából jelenti a Német Távirati Iroda: A Vatikánhoz közelálló, mértékadó forrásból nyert értesülések szerint Rómában nyomatköri hangszólózzák, hogy egyes külföldön keringő hírekkel szemben egy szó sem igaz abból, mintha a Vatikán és a moszkvai kormány között diplomáciai kapcsolatok állnának fent. Ugyanezek a vatikáni körök kifejezetten megcáfolják azt a hírt is, mely szerint a vatikáni-szovjet diplomáciai kapcsolatok felvétele érdekében lépések történtek volna.

Római körök ezzel egyidejűleg rámutatnak arra, hogy a szovjet kormány nem engedte meg a hadifoglyokról való gondoskodást egyetlen nemzetközi emberbarát szervezetnek sem. Felhívják a figyelmet arra is, hogy a Szovjetunió az egyetlen oly hadviselő állam, mely nem hajlandó semmiféle felvilágosításra a hadifoglyok sorsát illetően.

A tanítói nyugdíjalap megosztása ellen beadott magyar felebbezés elutasítása mellett foglalt állást a végrehajtó bizottság

Részletesen foglalkoztunk annak idején a timisoarai (temesvári) egyházmegye római katolikus tanárainak és tanítóinak nyugdíjalapi ügyével. A rendkívüli közgyűlés ugyanis az alapszabályok olyan megváltoztatását határozta el, hogy a vagyon megosztásuk az alábbi kiváló német nyugdíjasok és a magyar nyugdíjasok között. Ezt a közgyűlési határozatot a magyar tagok megfogalmazták. Pacha Agoston dr. egyházmegyei püspök tegnapi összehívta az alap végrehajtó bizottságát, hogy mondjon véleményt a felebbezésről. A végrehajtó bizottság Németh Kálmán igazgató-tanító véleményével szemben, aki az alap eredeti állapotának fentartása mellett érvelt, kimondta, hogy a felebbezés elutasítását ajánlja a főpásztor-nak.

Elhatározták, hogy úgy a magyar, mint a német tagok részéről azotzságot választanak, mely felbecsüli a vagyont és utána előterjesztést tesz a püspöknek a megosztásra nézve. A bizottság tagjai magyar részről Gámenty István bankigazgató, Kocsy Rezső építész, Németh József dr. ügyvéd és Németh Kálmán igazgató-tanító. A németek Kincs Kristóf tanító, Novotny Károly bankigazgatót és Wolf Mátyas építész jelölték a bizottságba. A püspöki főhatóság részéről a bizottság tagjai Gábel József dr. egyházmegyei ügyész, Croget János alapítványi pénztári igazgató és Etienne József egyházmegyei tanfelügyelő. A bizottság már meg is kezdte működését.

A riomi per elhalasztása után

Az új vizsgálat a francia politikai élet minden titkát kitéríti a nyilvánosság előtt

(Páris, április hó.) A riomi per tárgyalását elhalasztották és ez az elhalasztás is összefüggésben van Franciaország politikai irányváltásával. Az eddigi vád szerint a bíróságnak azt kellett tisztázni, hogy kik okozták a háború elvesztését, kik voltak az okai az összeomlásnak? Ezzel szemben az új vád és vizsgálat arra irányul, hogy mi és kik okozták, hogy Franciaország egyáltalában megindította a háborút? A két vád között eltérő különbség van. Bizonyos, hogy Franciaországot elsősorban az érdeklő, hogy kiknek a hibájából szenvedett vereséget a hadsereg, de a jövődől és a világ közvéleménye szempontjából sokkal fontosabb annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy kik a felelősek azért, hogy Franciaország a békeállapotból háborúba került.

Az eddigi vád csak arra terjedt ki, hogy kinek a hanyagsága miatt nem volt felkészülve a francia hadsereg, az ujonnan elrendelt vizsgálat kutatni hivatott Franciaország nemzetközi összeköttetéseit, diplomáciai kapcsolatait a háború kitörése előtt. Míg az eddigi per egyes személyek hivatali hanyagságára igyekezett fényt deríteni, addig az új per az egész háborúelőtti francia politikai életet és annak minden titkát teríti ki a nyilvánosság előtt.

Igy érthető az az érdeklődés, melyly a vizsgálat befejezése elé tekintenek, mert hiszen ennek adatai megállapítják majd egyben a háborús felelősség kérdésit is. A pernek hat vádlottja volt és nincsen kizárva, sőt nagyon is valószínű, hogy ezeknek a száma a most megindult vizsgálattal megnövekszik majd. Az elhalasztás előtti utolsó napokban a légkör megenyhült a hat vádlott körül. Szabotálok! Leszpuskások! Gyilkosok! — kiáltotta plakáttal a tárgyalás megindulás alkalmával a párisi sajtó. Az első nem készített háborúnak felelősei valóságos szörnyek! — írta Maurras az Action Françaiseben. Ahogy peregték a napok, úgy változott át lassankint a hangulat és az utóbbi napokban a vádlottak, a minapi szörnyek ismét francia polgárokká léptek elő. Daladierben a közönség, de a bíróság tagjai is nem annyira a vádlottat, mint a volt miniszterelnököt látták. Daladier még sohasem volt talán annyira formában, mint e tragikus napok idején. Riposztja néha csak egy gunyos mosoly, néha egy szardonikus, sokatmondó kézmozdulat, néha pedig

órákig tartó beszéd volt. — Parancsoljon helyet foglalni, Daladier ur... — ülvé talán könnyebben megy, — szolt feléje idonkint a President. Az a sajátos vonzerő, amellyel az egykori miniszterelnök mindig maga mögé tömörítette a híveket és pártokat, érvényesült a tárgyaláson is. Talán még jobban, mint valaha. Mert negyven millió francia előtt nagy egyéniségnek lenni kisebb teljesítmény, mint a nemzet kritikái szellemét képviselő száz kiválasztott előtt. Paradxon, melynek helyességét Valéry így világítja meg:

— Ugy írni, hogy millióknak tessék, nehéz feladat, de mégis kevesebb kell hozzá, mint ugy írni, hogy száz embernek egyaránt tessék.

Valószínű, hogy a vádlottak személyi súlyán és szuggesztív egyéniségén kívül a nagy per légkörének átszellemlüléséhez nagyban hozzájárult az a tisztelet is, amely a vádlottakat a védőket egyaránt körülvette. Ki csapna durván össze Ripot mesterrel, Daladier védőjével, akinek

a haretéren golyó ütötte át hátgerincét s ezért béna mozgátlanságban ül helyén?

Ki torkolthatná le nyersen Troquer mestert, aki ügyetlen balkezével kénytelen gesztikulálni, miután jobbát kint hagyta a lövésárokban?

Ki vágthatná a hazfiatlanság vádját Daladier szemébe, aki az első világháború legundás tisztje volt? Mégis sokszor heves viták folytak. Mikor az ügyész felelősségre vonta Daladriet, hogy miért nem volt kellő felszerelés a hadseregnek, holott a megrendelések megtörténtek, ez emelt hangon válaszolta: — Miniszterelnök voltam és nem rakárnok!

Hangja csupa méltatlankodás. Persze mindenki tudja azért, hogy a francia nemzettel szörnyű tragédia történt. Százhuszezer ifjú pihen a föld alatt és másfél millió fogságban van. És a lelkekben ég a bizonytalanság, milyen megpróbáltatás vár még a nemzetre? És a mesterien megjátszott szerepek, átlótt gerincek, hiányzó karok és más érzelmi tényezők hatásaként vívdók Franciaország lelkiismerete és felmerül a kérdés.

vajjon tényleg a felelősebbek ülnek-e vádlottak padján?

És vajjon lehet-e a vádlottak padjára ültetni az egész francia nemzetet? A közhangulat ennek ellene van. A szenvedő fél szerepét vállalja, ha kell, de a vádlottak padjára nem hajlandó leülni.

Az első légi támadás Japán ellen

Amerikai gépek négy japán városra dobtak bombákat, melyek nem okoztak kárt. Az ellenséges gépeket szállító repülőgépanyahajót elsüllyesztették.

A Domei-iroda jelenté Tokióból: Tegnap első ízben intéztek ellenséges repülőek támadást Japán ellen. Amerikai repülőgépek, amelyek valószínűleg a Japán vizekre behatolt repülőgépanyahajóról szálltak fel, megjelentek Tokió és Yokohama, valamint Nagoya és Kóbé fölött és mindenütt robbanó, valamint gyújtó bombákat dobtak le. Az eddig érkezett jelentések szerint a ledobott bombák nem okoztak nagyobb károkat és a Japán fővárosban csak egyes utcákon estek a bombák. A légvédelmi tüzérség azonban működésbe lépett és felszálltak a japán vadrepülőök is és elűzték az ellenséges gépeket. Eddig még nem erősített hírek szerint azt a repülőgép-

anyahajót, amelyről az amerikai repülőgépek felszálltak, a japánok elsüllyesztették.

Tokióból jelenté a Rador: A keleti védelmi körzet főhadiszállása közli, hogy az eddigi értesülések szerint kilenc ellenséges repülőgépet lőttek le, amelyek támadást intéztek Tokió és Yokohama környéke ellen. A légitámadás japán időszámítás szerint szombat délután történt és ez volt a háború kitörése óta az első ellenséges légitámadás. Az ellenséges repülőök délután félegy óra körül tűntek fel különböző irányokból és a japán vadászgépek, valamint légvédelmi ütegek nyomban megtámadták azokat. A légitámadás csak lényegtelen károkat okozott.

Tizenhat amerikai tábornok hadifogságban

A Rador közli a Stefani-ügynökség buenosairesi jelentését, amely szerint az amerikai hadügyminiszter hivatalos jelentést adott ki a Bataan-félszigeten szenvedett veszteségekről. Eszerint a hadifoglyok száma elérte a harmincötezetet és ezek között tizenhat tábornok is van.

A hivatalos jelentés hozzáfűzi, hogy ezenkívül bizonytalan néhány generális sorsa és a veszteség hadi táborokban és sebesültekben is igen nagy.

A Német Távirati Iroda amszterdami jelentése az angol hírszolgálat washingtoni értesülése alapján közli, hogy Bataan-félszigeten mintegy hatvan ezer polgári és katonai személy került a japánok hadifogságába.

Csak nagyon korlátozott számban sikerült katonákat átvenni Corregidor erődbe, ahová a sebesültek egy részét is elszállították.

A kínaiak visszavonulásuk közben mindent elpusztítanak

A Német Távirati Iroda jelenté Tokióból: A kínaiak kínai marsall vezénylete alatt Burma felé harcoló csapatok visszavonulásuk közben mindent elpusztítanak. A pusztítást nemcsak hadifoglyok üzemekre korlátozzák, hanem lerombolják a városokat is. Amikor a japán csapatok Burma északi részében bevonultak egy Pagan-területre fekvő városba, csak romokat találtak. A városban nagyon sok gabona volt felhalmozva, melyet már nem volt idejük elszállítani. Ezt is felgyújtották és a polgári lakosságot is kényszerítették, hogy hagyja el a várost. A szerencsétlen emberek a japán katonákkal együtt vonultak vissza.

A JAPÁNOK ELSZÁNTAN TÁMADNAK
A filippinai fronton tevékenykedő japán erők, mint Tokióból jelentik — befejezték a Bataan-félsziget északi dombos vidékén szétvert amerikai csapatok feldomolását. Mint közlik, a japánok egy-

szerre három irányból támadtak itt, háromezer amerikai katonát bekerítettek. A japán légierő hatásosan támogatta a hadműveleteket. A japánok elszánt támadása előtt az amerikaiak fejvesztetten visszavonultak. A Panai-szigeten partraszállt japán csapatok a partvidék valamennyi fontos pontját már birtokukba vették. A hadizsákmány nagy.

CORREGIDOR KÉTSÉGBEELJŐ HELYZETE

A Domei-iroda jelentése szerint a japánok elfoglalták két amerikai katonát, akik megszöktek Corregidor szigeterődjéből és uszva igyekeztek elérni a Bataan-félszigetet. Képzelték, milyen borzalmas az erőben levők sorsa, ha az amerikai tiszt és egy altiszt az öt kilométer széles csatornán a sok akna és cápa között uszva menekül. Elmondották, hogy az erőd már nem tarthatja magát. Az ott harcoló tizenháromezer amerikai katona nagy szükségét szenved már élelmi szerelvényben is.

...használatra kész jóízű, gazdaságos!

„Franck-Cafea” Soc. pe Ac

Elena anyakirályné a sebesültek kórházában

Bucurestiből jelenté a Rador: Öfelsége Elena anyakirályné pénteken délelőtt tíz óra körül Catargi Nelly udvarhölgy és Petre Lazar alezredes adjuváns kíséretében látogatást tett a Z. I. 309 számú kórházban. Az anyakirálynét Gomoiu Victor dr. alezredes orvos fogadta a kórház orvosai és ápolószemélyzete élén. Öfelsége Elena anyakirálynét a kórház nagytérképében a sebesültek a királyhimmusz hangjaival fogadták, majd egy sebesült altiszt virágsokrot nyújtott át és a sebesült katonák hódolatát tolmácsolta. Az anyakirályné azután mindegyik sebesülttel elbeszélgetett és egészségi állapotuk iránt érdeklődött. Gomoiu Victor dr. orvostanár részletesen beszámolt mindegyik sebesült állapotáról. Az anyakirályné köszönetét fejezte ki az orvostanárnak az eredményes munkásságáért. A sebesültek hurrá-kiáltásokkal adták kifejezést hódolatuknak. A sebesültek között a látogatás alkalmával cigarettákat, levelezőlapokat és Öfelsége I. Mihai király fényképeit osztották szét. Az anyakirályné és kísérete három óras látogatás után a sebesültek lelkes ünnepeése közepette távozott a kórházból.

Franciaország fegyveresen is megvédi gyarmatait és távolkeleti birtokait

A megnevezett francia terület sajtója a nagy politikai változások előestéjén teljes bizalmat fejejt ki Pétain tábornagy-államfő iránt. Elismeréssel írják a lapok Darlan tengernagy, volt helyettes miniszterelnökről is.

— Franciaország népe bizalommal és megelégedéssel vette tudomásul, — írják a lapok, — hogy a megnevezett miniszterelnökhelyettes állítottak a nemzeti védelem élére. Darlan tengernagy közismert katonai és széleskörű politikai jártassága egyaránt biztosítékai annak, hogy vezetése alatt Franciaország méltó lesz történelmi küldetéséhez.

megvédi függetlenségét és területi épségét. Dar-

lan a szárazföldi, légi és tengeri haderő élén az erőskezü katona és államférfi határozottságával megtalálja majd a módját annak, hogy a francia gyarmatokat és a távolkeleti birtokokat, ha kell, a fegyveres erők szabad kezdeményezésével is megvédjék.

Az a kiváló szerep, melyet a francia tengeri vezetésében a tengeri erők vezetője kapott, biztos alapot ad az új kormány magatartásának is.

A lapok lelkesen ünneplik Pétain, Laval és Darlan. Utalnak arra, hogy a francia-német közeledés Franciaország történelmében új fejezetet nyit. Franciaország a tengelyhatalmak oldalán Európa jövőjének alakítói sorába lép.

a francia flottát és pusztítsák el a hajókat.

AZ AMERIKAI KÖVET FELESÉGE BETEG

A Rador vichyi jelentése szerint a sajtóértekezleten megerősítették azt a hírt, hogy az Egyesült Államok vichyi követét, Leahy tengernagyot Roosevelt elnök jelentéstételre Washingtonba rendelte. A követ azonban csak néhány hét múlva utazhatik el, mert felesége súlyos beteg és felépülésig nem hagyhatja el.

Igazolatlan milliók ügye a semmitőszék előtt

Bucurestiből jelenté a Rador: A legfelsőbb semmitőszékhez, mint a volt állami méltóságok és a legutóbbi tíz év alatt végzett ügykezelésük felülvizsgálására alakult rendkívüli bizottsághoz megérkeztek a Titeanu Eugen volt sajtó- és propagandaügyi, valamint belügyi államtitkár ügykezelésére vonatkozó iratok, amelyek szerint két millió 271.272 lei kifizetése nincsen törvényesen igazolva. Nem találták igazoltnak a Vlahide Mihai volt miniszterelnökségi államtitkár négy millió 251.183 leies ügykezelését sem, Macovai volt közmunkaügyi miniszter ügykezelésénél két millió 729.958 leit, Lazeanu Mihai volt penzügyminiszteri vezértitkár ügykezelésénél 540.922 leit és Magureanu miniszterelnökségi államtitkárénál 526.080 leit nem találtak törvényesen igazoltnak.

Tíz amerikai repülőgép kényszerleszállást végzett Venezuelában

Buenos Airesből jelenté a Rador: Tíz amerikai katonai repülőgép, amely gyakorlatot végzett és utban volt Trinidadból Brazília felé, Venezuelában az őserdőkben kényszerleszállást végzett. Az egyik repülőgép, amely egy folyón akart leszállni, súlyosan megrongálódott, a pilóták megsebesültek.

Costaricában kormányválság volt. Madridból jelenté a Rador: Costarica köztársaságban kormányválság volt, mert a földművelésügyi miniszter lemondott. A földművelésügyi tárca vezetésére a legnagyobb costaricai kávéültetvény tulajdonosa kapott megbízást.

FORUM (Arad) a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

Következő műsor április 21, keddtől!
RANDOLPH S. OTT, MARGARET LINDSAY és P. FOSTER
izgalmas romantika, 1101 lmje, az

Eltörött szárnyak egy 20 FOX CENTURYFILM

Műsor és holnap visszavonható A szovjet elleni hadjárat Keleti front (10stett)
tanulmányozásra
Műsorok 3. 5, 7-15 és 9-30-kor. Vasárnap délelőtt 11-30-kor matiné

Egy város élete számokban

Érdekes adatok az aradi városháza kimutatásából — Több halálozás, mint születés
Tizenhét kió hus évenként és személyenként

Az alábbi riportban, amelyet az aradi városháza egyes hivatalainak elmúlt évi tevékenységéről készített kimutatásokból állítottunk össze, a város minden egyes polgáráról szó lesz. Ha nem is névszerint felsorolva, de az egyes statisztikákban mindenki szerepel, nemre, korra, nemzetiségre, foglalkozásra és vallásra való tekintet nélkül, mert nincsen Aradnak olyan lakója, aki személyesen vagy valaki által képviselve legalább egyszer nem fordult volna az elmúlt esztendőben a városháza valamelyik hivatalához.

A városházán minden élő aradi személyt nyilván tartanak, sőt a holtakat is, hiszen a temetőkhöz nyugvókról is névszerint kimutatások vannak. Az itt következő számok a város keresztemetszetét adják. Tanulságos dolgokat mutatnak ezek az adatok, amelynek összeállításán sok-sok városi tisztviselő hetekig dolgozott. Lássuk az egyes hivatalok elmúlt évi statisztikáját:

A közigazgatási hivatal

Kimutatásából kiténik, hogy 1941-ben az iktatóban az akták és kérvények száma elérte a 46.556-ot, 1940-ben ez a szám mintegy tízezerrel volt nagyobb, de a csökkenés részben a különböző hivatali formalitások megszüntetésének, részben pedig a külvárosokban létesített közigazgatási kirendeltségek működésének tulajdonítható. A fenti akták közül mintegy 15. ezret a közigazgatásügyi hivatal vett munka alá,

előleg etnikai származás bizonyítványokat, állampolgársági, — nemoptálási — stb. igazolványokat állított ki.

Csak ez az egy hivatal naponta átlag 51 aktát dolgozott fel. Ugyancsak a közigazgatásügyi hivatal végerte az 1941-ben létesített Mossóty-telepi közigazgatási kirendeltség felállítására körül teendőket is.

Az anyakönyvi hivatal

statisztikájára szerint 5.194 aktát dolgoztak fel és az alábbi népmozgalmi adatokat vezették be: 1053 születést, 657 házasságot, 1550 halálozást, 101 válást és 111 vallásváltoztatást. Az újszülöttek és meghaltak azonban nem mind aradiak voltak és csupán a város lakóit nézve a statisztika így alakul:

született 496 román (54,7 százalék), 221 magyar (24 százalék),

94 német (10,5 százalék), 39 zsidó (4,3 százalék), 28 cigány (3,2 százalék), 13 szerb (1,4 százalék), 14 szlovák (1,5 százalék). Az újszülöttek száma tehát összesen 906. A halálozások kimutatása:

meghalt 474 magyar (36 százalék),

466 román (35,4 százalék), 134 német (10,2 százalék), 131 zsidó (9,9 százalék), 45 cigány (3,4 százalék), 42 szerb (3,2 százalék), 16 szlovák (1,2 százalék), 9 más nemzetiségű (1,7 százalék). A város lakóinak lélekszáma 411-e csökkent. Az anyakönyvi hivatal 10.848 anyakönyvi kivenetet állított ki.

A gazdasági hivatal

a város ingó és ingatlan vagyonáról készített részletes kimutatást. A város vagyona 1941. március 31-én, az akkor összeállított leltár szerint 919.243.283 lejt tett ki. Két nagy területet átengedett a munkaügyi miniszteriumnak, hogy azokon munkás — illetve tisztviselő — telepet létesítsenek. A város tulajdonában lévő földeket saját kezelésben művelték meg és összesen 4.942.665 lei értékű különböző terményt termeltek. A város legelőin összesen hét ménes, gulya, csorda illetve csürhe legel, és pedig: 960 szarvasmarha, 3050 juh, 61 ló és 477 sertés, összesen 4548 állat. A városi kertészetben 89.101 drb. különböző növény termett. A marosparti sétányon elhelyezett székek 57 ezer lejt jövedelmeztek. Temetőgondozás, illetve sirgondozás címén, valamint az ott termelt virágokból 636 ezer lei folyt be. A kéményseprés háromszélféle millió lejt jövedelmezett, a Neptun-fürdő bevétele 781 ezer lei volt.

A pénzügyi hivatal

a város követeléseiről és tartozásairól, a költségvetésről és egyéb hasonló pénzügyekről állította össze statisztikáját. A költségvetés összege 116.964.011 lei. Ebben benne van a városi üzemek, a vágóhid, a Neptun stb. költségvetése is. A vágóhid bevétele, több mint öt millió lejt, a népesedési hivatal bevétele pedig félmillió lejt tett ki.

A városi alkalmazottak évi fizetése 24 és fél millió lei.

A piaci helypénzekből 150 ezer lei folyt be.

A közművelődési hivatal

jelentése megemlékezik róla, hogy a gáji és Mossóty-telepi mozit kulturházakká alakították át, a kulturpalotai könyvtárban 5688 ember fordult meg, a kölcsönkönyvtárban pedig 8748 személy, összesen 14.447 olvasó. A látogatók 20.494 könyvet, vagy újságot, folyóiratot stb. olvastak. Az Orczy-Vásárhelyi könyvtárat a közművelődési palota földszinti helyiségébe költöztették.

A közművelődési palotában az elmúlt esztendőben 13 hangverseny volt, 7 felolvasás, 7 ünnepség, 3 gyűlés és 4 más összejövetel. A kiállításjainak is többször vették igénybe. A színházépület renoválása 853 ezer leibe került. A városi iskola-bizottság 16 ovodát és 27 elemi iskolát ellenőrzött, továbbá a különböző iskolai étkészleteket.

tendőben 13 hangverseny volt, 7 felolvasás, 7 ünnepség, 3 gyűlés és 4 más összejövetel. A kiállításjainak is többször vették igénybe. A színházépület renoválása 853 ezer leibe került. A városi iskola-bizottság 16 ovodát és 27 elemi iskolát ellenőrzött, továbbá a különböző iskolai étkészleteket.

A jogügyi hivatal

jelentése rámutat, hogy a városnak 352 pere volt, ebből 266 befejezést nyert. A város ügyvédjei összesen 794 tárgyaláson jelentek meg a különböző bíróságoknál.

Az egészségügyi hivatal

illetve a hatáskörébe tartozó társadalomsegélyző iroda jelentése szerint 2709 szegény, munkaképtelen, menekült, katonai szolgálatot teljesítő családok segélyeztek. Négy napközi otthon fenntartása is ennek a hivatalnak volt a feladata, 12 iskolai étkezdenek és kórházak mellett létesített tejkiosztóknak a fenntartásáról ugyancsak a társadalomsegélyző gondoskodott. A társadalomsegélyző hivatal céljaira összegyűlt összeg meghaladta a négy millió lejt.

A menekültek hivatalában 1941. január 1-től 1942. január 10-ig 2528 menekült családot, illetve személyt irtak össze, a területváltozások óta a mai napig nyilvántartott menekültek száma 19.866. Ezekből Aradon 9791 menekült telepedett le. Az egészségügyi hivatal hatáskörébe tartozik a mentőszolgálat is.

A vatikáni Santa Marta palotában az ellenséges államok követői közös tornávan védekeznek az elhízás ellen

(Vichy, április hó.) A Dimanche illustré munkatársai renniumi érdekes riportot kaptak lapjuknak a Szentszék melletti akkreditált diplomataktól. Szerintük, hogy az ellenségeskezesek kezete óta a különböző követeknek abban a sorban, amelyen országuk nagykövetei kérik a telegyutamiakkal, Rómában a Vatikánvárosba kellett menni székelyükre. Ez az exodus 1940. július 10-én kezdődött, amikor Olaszország hadat üzent Franciaországnak és Vichy-térre költöztek. A követek között volt a franciaországi képviselője volt, el kellett hagynia a római rezidenciáját. A követ kihallgatáson jelentkezett Maglione bíborosnál, az egyenazi állam külügyminiszterénél.

— Lakhely nélkül állók, Monseigneur...

Néhány perccel később még három követ kopogtatott meg ugyanezzel a felkiáltással: Sir Osborne d'Arcy-Godolphin angliai, Casimir Papée lengyel és Adrien Neusenhuys belga megbízott.

Az elszállásolás kérdése elég nagy nehézségeket okozott. A követeket a Santa Marta palotába helyezték el, amely a vatikáni bazilika háta mögött áll és eddig a zárandokok rendelkezésére állt. Miután azonban a palota fölöttébb kényelmetlen volt, átalakítási munkálatokat kezdettek: központi fűtést rendeztek be, telefon került az ódon termekbe és a lakosztályokat fürdőszobával gazdagították. A vatikáni közigazgatás sok előrelátással több apartament-t rendezett be, mint amennyire eleinte szükség volt. Amikor később Mirosevitcs Sergo Niko jugoszláv követ szintén menhelyet kért, már nem volt semmi nehézség. Epp ilyen könnyen szállásolták el Harold H. Pittman washingtoni és Figueroa kubai követet is.

A Santa Marta palota most körülbelül ugyanazt a szerepet tölti be és ugyanazt a képet nyújtja, mint az Ambassadeur-szálloda Vichyben. A légkör természetesen kevésbé mozgalmas, mint a fürdőhelyekben. A Szentszék mellett akkreditált diplomata egyszerűbb és csak nagyon ritkán szíveskedik jelleget. Ezenkívül nyugalmasan előkészíthetnek, hiszen nem hagyhatván el a Vatikánváros területét, időmiliómos valamennyi. Egyébként lelkét és távirataikat a vatikáni posta továbbítja, tovább üzeneteik továbbítására igénybe vehet egyházi rádióállomást is.

A mentők 1941-ben 2731 személyt szállítottak különféle járműveiken. A katonai szolgálatot teljesítő személyek ládatagjainak segélyezési ügyeivel foglalkozó hivatali mutatója szerint az aradi hadkiegészítő parancsnokság díszegyel címen 7.900.763 lejt osztott ki.

Az állatorvosi hivatal

kimutatásából kiténik, hogy az elmúlt évben a város 2242 szarvasmarhát, 1643 kistenyésztőt, 5938 borsos sertést és 406 lovat vágtak le, összesen 20.910 lejt. Összesen 417.075 kgr. szarvasmarha-húst, 57.473 kgr. lóhúst fogyasztott Arad lakossága 1941-ben, vagyis összesen 1.595.466 kilót. Ez azt jelenti egy személyre (86.500 lelket számítva) 18,4 kgr. húst eseti a tizenkét hónap alatt. (1940-ben egy személyre 36,54 kgr. hús jutott. A városi jéggyárban 468.132 kgr. jég készült, 611.798 lei ért.

A műszaki hivatal

kimutatása felsorolja az utstajjavításokat és egyéb építkezéseket és javításokat, amelyeket a városban végeztek 1941-ben. Az utstajjavítások összege 17 és fél millió lejt tett ki, a műszaki hivatal összes munkáinak pedig 32.056.220 lejt. Közmunkára — a kimutatás szerint — 496 személy jelentkezett, akik 2480k munkát különböző javítási és építkezési munkálatok végeztek.

Az ellátásügyi hivatal

jelentése szerint 19 armaximáló rendeletet adtak ki, a listát és 1600 pótlást látta meg. A város lisztellátását hét aradi, illetve aradmegyei malom fedezte le. 20 ezer kilogramm szappant osztottak ki a lakosságnak.

szetesen kevésbé mozgalmas, mint a fürdőhelyekben. A Szentszék mellett akkreditált diplomata egyszerűbb és csak nagyon ritkán szíveskedik jelleget. Ezenkívül nyugalmasan előkészíthetnek, hiszen nem hagyhatván el a Vatikánváros területét, időmiliómos valamennyi. Egyébként lelkét és távirataikat a vatikáni posta továbbítja, tovább üzeneteik továbbítására igénybe vehet egyházi rádióállomást is.

A követek minden pénteken és szombaton a kihallgatáson jelennek meg Maglione bíborosnál. Időnként előfordul, hogy a szentszéki titkárok előszobájában összeakadnak tengeri katonákkal, ami természetesen eléggé kínos helyzet. Rajtuk kívül csak a borbélyok hozhatnak mélyen üzenetet nekik a külső világból. Egyébként könnyűen be vannak zárva a helyzetük szigorúbb, mint a pápáé, aki bármikor elutazhat a Rómától néhány kilométerre fekvő castel-gardai rezidenciájába. E szigorú rend alól mindössze Belgiumnak, a belga követ visszatérhetett a követési palotába, a francia követ pedig a Santa Marta palotában lakik ugyan, de jogosult naponta belátogatni Rómába.

A „menekült” követek élete meglehetősen hangulatos. Idejüket javarészt a múzeumok látogatásával töltik el, vagy a vatikáni könyvtárban dolgoznak, amely a harmadik könyvtár a világon. Az amerikai követ négyzetméterrel-négyzetméterre, szisztematikusan lefényképezi a Szent Péter-bazilikát. A munka ugyan, de sajnós, úgy látszik, bőven becsúszott a háború vége előtt. Miután ellátásuk kintinó, a követek veszedelmesen híznak kezdtek. Ez ellen közös reggeli tornával védekeznek.

CORSO (ARAD) Tel. 23-64

Az előadások kezdődnek: Szombaton 3, 5, 7:30 és 9:30 órakor Vasárnap 11:30, 3, 5, 7:30 és 9:30 órakor Hétfőn. Keddén és szerdán 5, 7:30 és 9:30 órakor

Figyelem! Csak felnőtteknek! Figyelem!
Unszly János pikáns vígjátéka

Mi történt az éjszaka?

A főszerepben Muráti Lily
KARL LUDWIG DIEHL, THEO LINGEN, LUCIE ENGLISH
Fgyűttes új hirodó.

India szabadságának előharcosa angol börtönökben

Subhas Chandra Bose, India szabadságának és függetlenségének nagy előharcosa, jelenleg Japánban tartózkodik. Bose nem hajlandó megalkudni az angolokkal, mert ismeri az angol ígéreték értékét. Szövegátvitel idején Anglia nem fukarkodik az ígéretekkel, csak hogy a hindukat lecsendesítse, de melyet feje fölül a bajok elmúlnak, azonnal megelégedezik minden ígéretéről.

Bose azért, mert nem hajlandó az angoloknak engedelményeket tenni, életének jónéhány esztendejét énytelen volt angol börtönökben töltötte. Így ismerkedett meg Burma börtönével is. Az indiai angol kormányzat régi szokása, hogy a számára politikailag megbízhatatlan hindukat hazájuktól távoli vidékekre börtönzi be. Politikai okokból letartóztatott hinduk általában helytelenül helyeznek el Burmában, viszont burmai politikai bűnösöket indiai fogházakban.

Az első világháború utáni időkben különösen sérelmeljes volt az angol reakció a hindu nacionalistákkal szemben. A hindu nép ugyanis követelte, hogy Anglia teljesítse ígéreteit, melyeket a háború folyamán — akárcsak ma — tett. Az indiai angol kormány a követelésekre tömeges kivégzésekkel, elítélésekkel és ezreknek börtönbe vetésével felelt.

Bose, aki akkoriban vezető szerepet vitt Kalkutta város tanácsában, a nacionalista mozgalomban való részvételére és a hinduk tömegeire gyakorolt befolyása miatt, elejétől fogva szálla volt az angolok szemében. Bengália, amely Bose működésének központja volt, mindekor legerősebb fészke volt a nacionalistáknak.

Az angol politikai rendőrség 1924 októberében Bose lakásán másfél napos házkutatást tartott és bárha az eredménytelen maradt, Bose-t mégis letartóztatták és Öfelsége az angol király és indiai császár börtönébe vitték. Törvényes vizsgálatról és rendes bírósági tárgyalásról természetesen szó sem volt.

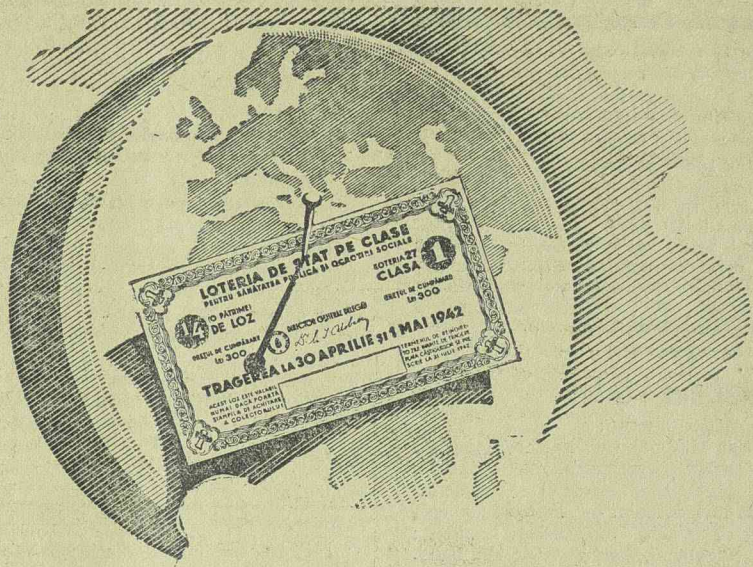
Bose a börtönből is összeköttetést tartott fenn leveivel és az angol politikai rendőrség, amely nem bizonyult eléggé ébernek ennek megakadályozására, erre a Bengália belsejében fekvő Bernampurba szállította és az ottani börtönben helyezte el. Azonban viselkedésével a rendőrség ott sem volt megelégedve, mire visszakisérték Kalkuttába és a lalbazári kerület rendőrállomására helyezték el. Ezt a hírhedt rendőrállomást a hinduk a letartóztatottak pokliának nevezték. Könnyen kitalálható, hogy mi volt ennek az elnevezésnek az eredete. Mivel azonban Bosenak számos barátja és párthive jártak egyre a lalbazári rendőrállomás és tömegesen jártak egyre a lalbazári rendőrállomás környékén, az angol politikai rendőrség elhatározta, hogy Bose-t elszállítja Burmába.

Ejtel olyan nagy fegyveres kísérlettel, amilyen csak többszörös rablőgyilkosnak jár ki, hajóra kísérték, amely nyomban megindult s csak Rangunban kötött ki. Ott vonatra rakták és az husz órán keresztül robogott vele Burma régi fővárosába, az ország szívében fekvő Mandalayba. A mandalayi fogházat Bose előtt már számos hindu szabadságvezér lakta. Ott raboskodott hat esztendőn keresztül Lokhamaya Tila, ott voltak bezárva Lala Lajpar Rai, Ajit Szingn és más kiváló hindu politikusok.

Az indiai fogházak tömör köépületek apró cellákkal. A mandalayi külső és ablaktalan fala fagerendákból készült. Az udvar felől a foglyok fülkéinek nincsen sem fala, sem ajtaja. Az egyes fülkékét vasrács határolja el az udvartól. A foglyok ugyanakkor a fülkékben, akárcsak az állatkerti vadak a ketécekben. Ezek a rácsok természetesen nem nyújtanak védelmet sem a hideg, sem a meleg ellen, szabadon fúj ott be a szél és igen gyakran zápor veri a foglyokat. Az angol politikai rendőrség azonban még a börtönben sem hagyta békében a foglyokat. A foglyok közé kémelet csempészett, akik kihallgatták és beülták a beszélgetéseket, amelyeknek értelmét a rendőrség rendszerint kiforgatta a vádjaiból.

Bose a mandalayi fogházban töltött idejét arra használta föl, hogy megtanulja a burmai nyelvet és tanulmányozza Burma történetét és kultúráját. A fogházban ugyanis számos burmai politikai fogoly is volt. Különösen nagy számban voltak ott buddhista szerzetesek. Ezek ugyanis mindenkor nagy mozgatói voltak Burmában a nacionalista törekvésnek. Azért a burmai buddhista lámákat az angolok különösen szigorúan ültették.

Mandalay fogházában az elítélt tolvajoknak, ütonállóknak és gyilkosoknak sokkal jobb dolguk volt, mint a politikai foglyoknak. Ünnepeken szabad volt énekelniük és táncolniuk, szindarabokat adhatottak elő és zenekart is szerveztek. Azonban a politikai foglyoknak, akik bírói ítélet nélkül kerültek a börtönbe, semmilyen kedvezményük nem volt. 1925 végén ezek a politikai foglyok azt kérték, hogy a választás Durga-Puka-ünnepét megtarthassák. Kérésüket elutasították. Erre éhségsztrájkot kezdtek, amely tizenöt napig tartott. Bárha szigor volt az örködés,

Tied a világ

ha pénz van. Sok pénz úgy lehet, ha játszol az osztálysorsjátékon. A 27. sorsjáték összesen **256,310.000 LEI** értékben oszt ki számos nyereményt **50 vigasznyeremény** 10.000.000 lei értékben, melyeket az 5. osztály sorsolásának befejezése után osztanak szét

UI!

Állami Sorsjáték

Az első osztály huzása 1942 ápr. 3) és május 1-én

Életével fizetett Bering a róla elnevezett tengerszoros felfedezéséért

Nagy Péter cár idejében azt hitte az emberiség, hogy Amerika Azzsiával együtt egyazon kontinens s hogy a kettő között széles, biztos szárazföldi átjáró vezet. Ezt a tévedést csak akkor kezdték eloszlatni, mikor a cár meghívta tengerészéhez a német származású Bering-et, aki, bár mindkét szülője német volt, de a jütlandi Horsens-ben született 1680-ban, — és a kitünő tengerész be is lépett az orosz flottához kapitánynak. Kronstadt-ban állomásozott egyideig és innen figyelte a Keleti-tenger sajátosságait.

HOVÁ TARTOZIK KAMCSATKA?

Akkoriban nagy vita keletkezett afelől, hogy a nemrégiben felfedezett Kamcsatka hová tartozik: Azzsiához vagy Amerikához? A feltérő fiatal amerikai polgárság, amely akkor még angol uralom alatt állott, a maga igazát hangoztatta különösen, amikor Alaszkában gazdag arany és vastartalmu kőzeteket találtak. Azt is kisitötték, hogy úgy Alaszkán, mint Kamcsatkán kifogyhatatlan a nemesprémű vad.

Nagy Péter, aki kitünően értett ahhoz, hogy hazája határait minél jobban tlogassa, szemelt vetett Alaszkára is. Azzal magvarázta a dolgot, hogy Alaszka is Szibériához tartozik. Amit azonban nem tudott még, azt annál jobban tudták az amerikaiak, akik azzal válaszoltak, hogy Alaszkát Szibériától széles tengersáv választja el.

Erre a cár megbizta Bering kapitányt azzal: ku-

tassa ki, igaz-e amit az amerikaiak mondanak. Bering azonnal utra is kelt, de utazását abba kellett hagynia az éltelen felszerelés következtében. De már ezen az uton is arról győződött meg, hogy Alaszka előtt valóban tenger van. Ez az utazás 1728-ban maradt abba. A második utazásra 1738-ban vállalkozott a kitünő tengerész és miután elvégezte, amivel megbizták, ott is halt meg a magas északon, ki-mondhatatlan szenvedések között.

A TRAGIKUS VÉG.

1741. június 4-én két nagy hajóval indult Bering Ohotz-ból és az Északi Jeges-tenger felé vette útját. Irtózatos viharokba került, de ezekkel megküzdött. Kitartása és akarata legyőzött egyideig minden veszedelmet.

Irtózatos szenvedések árán eljutott egy magányos szigetre, amelynek az Amatsa nevet adta. Itt rendezte be téli szállását. A láztól azonban a leggon-dosabb kezelés dacára sem birt megszabadulni többé. Kimondhatatlan szenvedések után 1741. december 19-én halt meg Bering Vitus, de még halála órájában is naplót írt s ebben megállapította, hogy Alaszka és Szibéria nem függnek össze.

A hálás utókor a halálszigetet Bering-szigetnek, azt a tengeri átjárót pedig, amelyet felfedezett, Bering-utnak keresztelte el.

az éhségsztrájk híre mégis eljutott Kalkuttába és az egyik nacionalista ujság meírta. A hindu képviselők a parlamentben támadták a kormányt, mire a tiltamat visszavonták és így az éhségsztrájk győzelemmel végződött. Nemsokára következtek Bengáliában a tartományi választások. A kongresszus-párt Boseset is jelölte és a választási plakátok közölték Bosenak a ketrecrács mögött ábrázolt arcképét. Bose-t nagy többséggel választották meg, de mégsem bocsátották szabadon és így nem gyakorolhatta képviselői jogát. Bose a zord éghajlat és az éhségsztrájk következtében súlyosan megbetegedett. Erre Rangunba vitték, ahol az orvosok megvizsgálták és azonnali szabad-lábra helyezését javasolták. Az indiai kormányzat

ehhez nem járult hozzá, ellenben azt az ajánlatot tette Bosenak, hogyha szabadulni akar, kötelezze magát, hogy Svéjába utazik és saját költségén ott marad. Bose ezt visszautasította és erre továbbra is fogva maradt.

Erre visszazsállították Indiába és az almorei fogházban helyezték el. Akkoriban történt, hogy Lord Lytton helyébe Jackson került Bengália kormányzóí székébe. Jackson nem tűrte, hogy a politikai rendőrség tovább is hatalmaskodjék, miként az elődök alatt történt és amikor az orvosi bizottság újból javasolta Bose szabadon bocsátását, elrendelte azt. Bose 1927-ben hagyta el a börtönt.

Graf Engelbert (Berlin)

HIREK

Timisoara, (temesvári) szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I., Pieta Bratianu 3. Telefon: 28-10.
Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama
 hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.
 Aradi szerkesztő: Babuczey György.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-
 évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
 Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
 pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
 Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
 fillér. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek,
 gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
 rendszer előfizetési díj kétszerese.

Óshori lelet

Egy tanító barátom mesélte:
 1918-ban, az első világháború harmadik évében
 első elemi osztályt, tehát 6 éves fiúcskákat oktattam
 az iskolában. Egy alkalommal egyik órákői szünet-
 ben — mint később kielemeztem — szenzációs ese-
 mény zavarta meg az osztály megszokott rendjét:
 egyik fiú arasznyi nagyságu, „nagy ess” alakú isme-
 retlen valamit hozott föl az iskolába és titokban,
 hogy a tanító ur meg ne lássa, mutogatta. Hamaro-
 san nagy csoport alakult körülötte és elkezdődött a
 találgatás. A vélemények erősen megosztottak. Volt,
 aki azt állította, hogy az ilyen tárgyak a földből szok-
 tak előkerülni, ahová millió év előtt jutottak valami-
 képen. Az ő papája — előkelő ur — gyűjti ezeket,
 még pénzt is ad értük. Viszont voltak, akik lekiabá-
 ták ezt a henevész véleményt. Ezek azt tartották,
 hogy a kézen forgó darab közönséges sárga cukorból
 való és beült üres. A két vélemény hívei elszántan
 néztek egymással szembe, de végül megegyeztek. Egy
 „nyaló” bizottságot választottak és ennek az volt a
 feladata, hogy közvetlen tapasztalatot szerezzen. Ha-
 marosan meg is szerezte, az eredmény pedig: minden
 lehet, csak éppen nem cukor. Híven az ösemeberi ma-
 kacssághoz, a cukorpárt hívei nem szereltek le, ha-
 nem verkedést kezdtek. Elkor léptem én a tante-
 rembe s hamarosan kiderítettem a tényállást. Elő-
 került a nagy izgalmat okozó tárgy is egy kőkemény,
 ócska kifli képében...
 Szent Isten — eszméltem a valóságra — ezek a
 kis gyermekek nem ismerik a kiflit! Nem ismerik,
 mert nem ismerhették meg. Nagyon kicsik, három
 évesek voltak szegénykék, amikor a sütését betil-
 tották.
 A kornak egyik lényegtelen, de érdekes vonása.
 (B. L.)

— A belügyminiszterium sajtóosztályának új
 főnöke. Bucurestiből jelentik, hogy Grigore Olimp
 Ioan hírlapíró kineveztek a belügyminiszterium
 sajtóosztályának főnökévé.
 — A volt iraki miniszterelnök olaszországi tanul-
 mányutja. Rómából jelentik: Rasid el Kaylani volt
 iraki miniszterelnök és a jeruzsálemi főmufti meg-
 tekintette az olasz hadianyaggyártó üzemeket. A
 Stefani-iroda milánói jelentése közli, hogy a két arab
 vezető felkereste a fasiszta forradalom történelmi
 helyeit is; egyebek között meglátogatták a Popolo
 d'Italia szerkesztőségét, ahonnan annakidején Mus-
 solini vezetésével a fasiszmus szellemi forradalma
 indult el hódító útjára.
 — Orosz emigránsok hazatérése. Szófiából jelen-
 tik: Az elmúlt napokban számos orosz emigráns in-
 dult utnak Bulgáriából, hogy visszatérjen a felszaba-
 ditott keleti területekre. (tp.)

— Uj román katonai kitiintetés. Bucurestiből je-
 lentik: A hivatalos lapban királyi rendelettel a
 „Kommunizmus elleni keresztshadjárat” emlék-
 érmét létesítették. A kitiintetést megkapják mind-
 azok a katonák és polgári személyek, akik akár a had-
 müveleti egységeknél, akár pedig a front mögött, de
 az előbbiekkal kapcsolatban levő intézményeknél tel-
 jesitenek szolgálatot.

Mindennapi kenyérünket becsüljük meg. Gondol-
 jur: a holnapra is! A takarékoság mindenkinek jól
 felfogott érdeke!

— Az ecuadori puccskisérlet fejleményei. Ecu-
 adóban, min megirtuk, újabb puccskisérlet történt.
 A Német Távirati Iroda most buenosairesi értesülés
 alapján ismerteti az ecuadori külügyminiszter nyilat-
 kozatát, mely megállapítja, hogy a lázadás előkészí-
 tésében az a politikai mozgalom játszott a vezérsze-
 repet, mely Jose Velasco Ibarra volt elnököt akarja
 hogy többek között letartóztatták Antonio Perra volt
 külügyminisztert, számos képviselőt, valamint a kon-
 zervatív, szabadelvű és szocialista párt vezetőit.

— Neves norvég dramaturg halála. Oszlóból je-
 lenti a Német Távirati Iroda: Bjørnsen Bjørn neves
 norvég dramaturg nyolcvankét éves korában Oszlób-
 an meghalt.

TAKARÉKOSKODJUNK A KENYERREL!

— Japán volt kújbisevi nagykövete jelentést tett
 a mikadónak. Tokióból jelenti a Német Távirati Iro-
 da: Tatekawa tábornok, Japán volt kújbisevi nagykö-
 vete visszaérkezett hazájába és magánkihallgatáson
 jelent meg a császárnál, akinek részletesen beszámolt
 működéséről. A japán diplomatát a császárnő is ki-
 hallgatáson fogadta.

— Utazási engedélyek részleges felfüggesztése.
 Bucurestiből jelentik: A vasuti vezérigazgatóság
 közli, hogy a Constanta—Mangalia és Constanta—
 Tekirghiol közötti viszonylatban felfüggesztették az
 utazási engedély kötelezettségét.

— A magyar vezérkari főnök elutazott Olasz-
 országból. Rómából jelentik: Szombathelyi vezér-
 ezredes, a magyar vezérkar főnöke tegnap öt napig
 tartott olaszországi látogatása után elutazott Rómá-
 ból. A pályaudvaron az olasz vezérkari főnök, szá-
 mos olasz tábornok, a külügyminiszterium, a quiri-
 náli és vatikáni magyar követség, valamint a római
 német és japán követség személyzete jelent meg bu-
 cszatására.

— Svédországban tíz baloldali lapot elkoboztak.
 Stockholmból jelenti a Svéd Távirati Iroda: A svéd
 igazságügyi miniszter rendeletére a hatóságok tíz bal-
 oldali lap példányait elkobozták.

— Elfogtak egy szökött gyilkost. Bucurestiből
 jelenti a Rador: A fővárosi rendőrség letartóztatta
 Marin Dumitru, akit Constantinescu Dumitru néven
 is ismertek. Marin Dumitru gyilkolta meg Radu-
 lescu Ella bucaresti lakosnőt. Marint a gyilkosság
 után elfogták, de a vizsgálat során a törvényszék
 épületéből sikerült megszöknie. Most ismét a hatósá-
 gok kezébe került. Elfogták Maslovici Jean veszedel-
 mes betörőt is, akinek kését alig huszonegy óra
 előtt közölték a fővárosi lapok.

— Olasz törvények kiterjesztése az ujonnan
 csatolt területekre. Lubljanából jelenti a Rador: A
 lubljani tartomány hivatalos lapja pénteken rende-
 letet közölt, amely szerint Olaszország alaptörvé-
 nyeit az 1941. május 3-án és 8-án csatolt területekre
 is kiterjesztik.

— Varsákat lopott, tetten érték. Craiovárból je-
 lentik: Oprea Stefan, Bechet közszéneli lakos egy
 óvatlan pillanatban a Duna partján el akarta lopni
 több falubeli gazda és a szövétkezet varsát (fonalból
 készült, dobformájú halfogó szerszámait). A tolvajt
 a csendőrök tettenérték és elfogták; a bíróság előtt
 felel majd tettéért.

— POLGÁROK, IGYEKEZZETEK MEGTÉRN
 KÖTELESSÉGEITEK az ország iránt, mint aha-
 gyan a katonák a harcúeren megteszik: Jegyzetek
 visszatérési kölcsönt!

— Uj indiai alkirály. A Rador stockholmi jelen-
 tése szerint angol politikai körökben arról beszélnek,
 hogy a jelenlegi indiai alkirályt felmentik és helyébe
 Wawell tábornokot nevezik ki alkirálynak. Hivata-
 losan a hírt nem erősítik meg.

— Hamisított benzintámványokkal kereskedtek,
 Madridból jelentik: A spanyol rendőrség közgei
 Szevillában letartóztattak harmincegy embert, mert
 hamis benzintámványokkal kereskedtek. A szélhá-
 mosok különleges bíróság elé kerülnek.

— Német lap a magyar belpolitikai életéről. Ber-
 linből jelentik: A Berliner Börsenzeitung a magyar
 belpolitikai élet küszöbönálló eseményeivel foglalko-
 zik és megemlíti, hogy a közeli napokban egybehívják
 a magyar kormányt nagytanácsát, mely előtt
 Kállay miniszterelnök részletesen ismertetni fogja
 programját.

— Betiltott baloldali szervezet. Genfből jelentik:
 A svájci szövetség tanács betiltott egy genfi baloldali
 szervezetet, mert kommunista tevékenységet fej-
 tett ki.

— Ötmilliárd márka német népjóléti célra. Ber-
 linből jelentik: Gobbels dr. német birodalmi propa-
 gandaügyi miniszter beszédet mondott a nemzeti
 szocialista népjóléti szervezetek vezetői előtt és hang-
 sulyozta, hogy a nemzeti szocialista államrendszer-
 ben a közönség gondolata nem jelszó, hanem eleven
 valóság s ennek fényes tanubizonysága az a tény,
 hogy népjóléti célra eddig több, mint ötmilliárd márka
 rolyt be.

— Öngyilkos pellagra. Targovistből jelentik:
 Puica G. Ion, Bucsan községbeli lakos, aki huzama-
 sabb ideje idült bőrvészben (pellagra) szenvedett,
 betegségé feletti elkeseredésében felakasztotta ma-
 gát az istállógerendára.

Flora műjéggyár

Arad, Regele Ferdinand-ut 33

Uzemét megkezdte. Házhozszállításra
rendeléseket felvesz. Telefon 11-41

Rádiózárvart-védőszer. Németországban ez év ele-
 je óta rendeletek szabályozzák a villamos háztartás
 és egyéb készülékek használatát, amelyek a zavarta-
 lan rádióvetelt biztosítják. Mint zavartvédőszer a za-
 vartokozó készülékre kondenzátort alkalmaznak, ami
 lyeneket a berlini AEG készít. Ha a kondenzátorok i
 készülékek belsejében lesznek beépítve, egy egyszeri
 kondenzátorokat, papírhüvelyekben szabad végékre
 használunk. Ha a készülékek külső részére alkalmaz-
 zák, ugy egy ellentálló burkolattal lesznek ellátva
 A zavartvédőkondenzátort lehet a zavartokozó moto-
 tekercsei közé is beépíteni. Ha nem lehetséges a géj
 belsejében elhelyezni, ugy a motor külső részére erő-
 sitäjük. Ha ez sem lehetséges, ugy a hozzátvetető ve-
 zéték közé iktatjuk. Ilyen eset leginkább a haj-
 száritógépeknél fordul elő. Hogy a kondenzátorok jó
 működését biztosítsuk, ügyeljünk a legrövidebb hoz-
 závetésre és a jó érintkezésre. Továbbá nemcsak a
 motorokat, hanem a dugaszokat, automatikus kap-
 csolókat, csengőket, orvosi készülékeket és az ösz-
 ses villamos készülékek kapcsolóit is zavartalanni
 tani kell.

— Zsidók utazásának újabb korlátozása Szlová-
 kiában. Pozsonyból jelentik: A szlovák belügyminis-
 terium közleményt adott ki, mely szerint a zsidó
 utazását Szlovákia területén ismét korlátozzák. Olya-
 zsidóknak, akiket gazdaságilag fontos munkára vital-
 tak és akiket az érvényben lévő előírások értelmében
 nem zsidó vállalatokban foglalkoztatnak, a jövőben
 szintén tilos tartózkodási helyüket irásos engedél-
 nélkül elhagyni. Az engedélyt a hatóságok állítják ki
 Ugyancsak Pozsonyból jelentik, hogy 35 újabb zsidó
 vácsónfelszámolás elrendelésével a Szlovákiában tik
 vidált zsidó vállalatok száma 10.024-re emelkedett.

— Hatvankétkilós harcsát fogott. Szombathely
 ről jelentik: Ritka halászszerencse érte Horváth Jő
 zsef csőrötneki lakost. A Rába vasmegevei szakaszán
 a magyarlaki hídnál emelőhálóval hatalmas harcsát
 fogott. Herváth először bizony megijedt a hatalma
 állattól, de azután egyik közelben levő társa segíté-
 gével, majdnem egyórás vesződség árán mégis ki-
 emelték a zsákmányt, amely egy 62 kilós, 2 méter 3
 centiméteres óriáharcsa volt. A ritka zsákmányt j
 pénzért értékesítették.

— Svájcban árpával elegyített kenyéret sütnel
 Bernből jelentik: Svájcban egyre nagyobb nehézsé-
 gekbe ütközik az ország kenyérmag-ellátása é
 ezért a szövetségi hatóságok elrendelték, hogy a jé-
 vőben tíz százalékban árpával elegyített buzasizt
 ből süssenek a pékek kenyéret.

„URANIA” sláger - filmszínház ARAD. TELEFON: 12-32

Városunk legkedveltebb szórakozóhelye. Kétheti óriási siker városunkban
 Visszavonhatatlanul ma utójára. Sie-sen tekint'se meg az év legnagyobb öi éne mi filmjét
 Luisa Ferida, Gino Cervi, Primo Carnera
A VASKORONA című filmben. Előadások 3. 5, 7. 15, 9. 30
 Vasá nap délelőtt 11.30 kor mati é
Április 20-án országos bemutató!
 Egy mulatságos zenés vigjáték
LENY MARENBACH
HANS SCHÜNKER-rel a
Csintalan feleség

A németek negyvenöt helységet foglaltak el Szovjetországban

A német vezéri főhadiszállásnak szombaton délelőtt hivatalos jelentése szerint Keleten az ellenség elszigetelt támadásait visszaverték. A Fekete-tengeren német repülőket egy létezer tonnás ellenséges kereskedelmi hajót elsüllyesztettek.

A középső és északi frontszakaszon a német támadások a súlyos terepviszonyok ellenére is eredményesek voltak. A légerő csapatösszevonásokat és az ellenség hátsó vonalait bombázták.

Az április tizenhatodik hivatalos jelentésben említett ellenséges hadsereget megsemmisítése alkalmával a 33. szovjet hadsereg nagy veszteségeket szenvedett. Ez alkalommal a németek negyvenöt helységet elfoglaltak, ezer kiserődöt szétrombolyítottak, hatezer foglyot ejtettek, százhatvan ágyút, 269 gránátvetőt és gépfegyvert, továbbá tíz gépfegyvert zsákmányoltak vagy semmisítettek meg. Az ellenség nyolcezer halottat vesztett.

Március 21-től április 10-ig a szovjet 872 repülőgépet vesztett. Ezek közül 631 légi harcban pusztult el, kilencvenötöt az elhárító tüzesség lőtt le, a többit a földön semmisítették meg. Ugyanabban az időben a németek 88 gépet veszítettek.

A Földközi-tengeren német búvárnaszádok elsüllyesztettek egy négyezer tonnás angol tartályhajót, hat vitorlást és egy őrnaszádot.

Német repülők Anglia keleti partvidékén több kikötőt bombáztak és súlyos károkat okoztak.

Angol repülők a megszállott nyugati területek fölé szállottak. Német vadászok tizenhét ellenséges gépet lelőttek, amelyek között több négymotoros bombavető volt. Ez alkalommal az egyik német repülőraj ezredik győzelmét aratta.

Tegnap este angol gépek megjelentek Augsburg fölött és bombákat dobtak le. Három ellenséges repülőt lelőttek. Az új folyamán Hamburgot is bombázták. A támadásoknak több halott és sebesült áldozata volt. Sok ház romba dőlt, néhány megromlott. Itt hét ellenséges gépet lőttek le. Ezzel az angol légerő vesztesége tegnap huszonhét gép volt.

— Őfelsége I. Mihai király látogatása az egyik városi dohánygyárban. Bucurestiből jelenti a Rádor: Őfelsége I. Mihai király április 17-én délelőtt személyesen kíséretében megtekintette az egyik városi dohánygyárat. A gyárban a dohányjövődék igazgatója és a gyár vezetője szolgálat felvilágosításokkal az uralkodónak, aki látható érdeklődéssel figyelt a munkát, majd látogatást tett a munkások között és a gyár ovodájában.

— A propandauügyi miniszter előadása Rómában. Rómából jelenti a Rádor: Mareu Alexandru tanár, román propandauügyi miniszter pénteken délután Rómába érkezett. Az állomás Polverelli nemzetközi ügyek miniszterének és a hatóságok vezetői, valamint a quirináli és vatikáni román követek és a köztársasági képviselők fogadták. A román propandauügyi miniszter több napig marad Rómában. Tegnap a román nemzeti kultúrminiszter palotájában előadást tartott az olasz-román kulturális kapcsolatokról.

— A timisoarai (temesvári) Francia Kulturintézet új helyiségbe költözik. Az új helyiség berendezése az olvasóterem zárva marad. A megnyitást idein délután öt óráig tartja. A költözés idejére a beléptető Griffon tanár, az intézet igazgatójának lakásán helyezték el (Bul. Regele Ferdinand 2, III. 18). Április 28-tól minden kedden, csütörtökön és szombaton este hat óráig félnyolc óráig adnak ki könyvet a kópiatáról. Az intézet kéri mindazokat, akiknél könyv van, hogy azt április 28-tól kezdve a hét fenti napokon és a jelzett órákban szolgáltatásukhoz a könyvtár ideiglenes helyiségében. Telefon: 28-33.

— Papszentelés. Pacha Ágoston dr. megyéslelkő ma, vasárnap Aradulmon (Ujaradon) pappá avatja Kaufmann György végzettségű teológust.

— Új magyar miniszterek. Budapestről jelentik: a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére László Bélát, a kormánypárt elnökét és Antal István gazdasági államtitkárát tárcanélküli miniszterré szavalták ki, akik tegnap már le is tették az esküt.

— Református istentisztelet. Ronaton (Rónácon) vasárnap délután félnyolc órákor az állami iskola református istentisztelet lesz.

— Házasság. Klein Jolán (Deva) és Salzer János (Timisoara) e hó 16-án házasságát kötötték.

— Tisztviselői fizetések kimutatásának benyújtása munkafelügyelőknél. A timisoarai (temesvári) munkafelügyelői közli a kereskedelmi és ipari vállalatokkal, hogy öt napon belül nyújtsák be kimutatást az alkalmazásukban levő tisztviselői fizetéséről 1941. május 1-ig visszamenőleg.

— Szahadálába helyezték az aradi szállítási vállalkozás szikkasztó tisztviselőjét. Néhány héttel ezelőtt, a vizsgálati fogságba helyezték az aradi Grose szállítási vállalat pénztárosnőjét, mert millió lejt meghaladó összeget szikkasztott a cég kasszájából. A megtévedt fiatal tisztviselőnőt az aradi törvényszék most szahadálába helyezte, tekintettel arra, hogy a cég kára a pénztárosnő szülei által biztosított ingatlan-garancia folytán megtérült.

— Anyakönyvi hírek. A timisoarai (temesvári) anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Szüledek: Muscu Joan magántisztviselő fia, Daniel, Fulga Romulus hivatalnok leánya Mioara. Házasságát kötötték: Beló László műszerész és Iu Victoria, Cartis Mihai villamoskályau és Bogdan Viola, Faur Leontin lakatos és Pavel Mária, Valusi Traian főiskolai hallgató és Moldovan Vasile, Dejeu Teodor dr. orvos és Sovei Elena. Meghaltak: Özvegy Martin Józsefné Bittó Anna 58 éves, özvegy Wild Jakabné Schütz Borbála. 92 éves; Kohnné Deutsch Johanna. 39 éves; özvegy Pinciu Ané Lazici Anna 68 éves.

— Elfogott tolvaj vasutas. A timisoarai (temesvári) rendőrség elfogta Hurban Vasile vasúti raktárőröként, akiről megállapították, hogy meg a múlt hónapban börtönt lopott az aradi vonatról. A börtönben százezer lei értékű kalaptompok voltak.

— Zsidók közmunkaszolgálatára. A timisoarai (temesvári) hadkiegészítőparancsnokság közli az 1914 óta, továbbá a más korosztálybeli zsidókkal, akik teljesítették öt napon át hólápatöltési munkaszolgálatot és akiket március 30-án közmunkára beosztottak, hogy április 20-án, hétfőn délután 3 óráig teljes felszereléssel jelentkezzenek a Luna-parkba. A távolmaradókat megbüntetik.

— Kukoricaliszt huszjegyre. A timisoarai (temesvári) városi gazdasági hivatal közli, hogy április 20—21 napjaira személyenként ötszáz gram kukoricalisztet osztanak ki. A kukoricalisztet a huszjegy tizenegyes szelvénye alapján vehető át. A kukoricalisztet a Prochaska-cég kerületeiben és azoknál a kereskedőknél lehet átvenni, akik eddig is kiosztottak kukoricalisztet. A kukoricaliszt kilogramja 19 leibe kerül.

— Adományok. Mészáros Józsefné halála alkalmából koszorúmegváltás címén özvegy P. J.-né lanunk kiadóhivatalában a dr. Krak napközi gyermekotthonnak 200 lejt, a fratellai (ujkiscsói) napközi otthonnak 200 lejt és a Kardos-telepi napközi otthonnak 100 lejt adományozott.

Bombatámadás Kopenhága ellen

Kopenhágából jelenti a Rádor: Péntekre virradó éjszaka angol repülőgépek bombákat dobtak le Kopenhága környékére. A bombák kárt nem okoztak. 1940 augusztus óta ez az első bombatámadás Kopenhága ellen.

Buenos Airesből jelenti a Rádor: Washingtonból érkezett hírek szerint Donney szenátor törvényjavaslatot terjesztett be az összes magánrepülőgépek lefoglalása érdekében.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, április 19-én Timisoaran (Temesvárott) a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Libertatii-téren levő Jahner K. gyógyszerár, Gyárvárosban a Stefan cel Mare utcában levő Jahner R. gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Carol-uton levő Mária gyógyszerár, Józsefvárosban a General Dragalina-téren levő Craicun gyógyszerár, Mehalában a Corvin, Fratellian (Ujkiscsán) a Panajoth és Freidorfon az Eremici gyógyszerár.

Hétfőn, április 20-án Timisoaran (Temesvárott) a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belvárosban a Bratianu-téren levő Götz gyógyszerár, Gyárvárosban a Daciilor-uton levő dr. Kovács gyógyszerár, Erzsébetvárosban az Axente Sever-téren levő Roxin gyógyszerár, Józsefvárosban a Bratianu-utcaiban levő Diana gyógyszerár, Mehalában a Corvin, Fratellian (Ujkiscsán) a Panajoth és Freidorfon az Eremici gyógyszerár.

Muzi

Vasárnap és hétfőn a timisoarai (temesvári) mozikképző a következő: Apolló: A rendőri rádió közli. Capitol: Téves utakon. Thalia: Tavasz szellő. Corso: Stan és Bran, a hősök. Fratellia mozi: Ohm Krüger. Roxv mozi (csakvasárnap): Ohm Krüger.

Megeyi ellátási központok létesülnek

A katonai és polgári ellátási államtitkárság 5411/1942. számú leirata értelmében az ország ellátásának átszervezése kapcsán megeyi ellátási központok létesülnek minden megyeszékhelyen.

Az ellátás zökkenésmentes megszervezése érdekében kívánatos, hogy a megeyi ellátási központba valamennyi közszükségleti cikket árusító kereskedő szakmai csoportba tömörülve lépjen. A szakmai csoportokon kívül maradt kereskedők nem tarthatnak igényt előnyökre.

Az aradi illetve timisoarai (temesvári) kereskedelmi kamara ezért felhívást intéz az aradi, illetve a timisoarai (temesvári) és lipovai (lippai) kereskedőkhöz, jelenjenek meg az egyes szakmai csoportok következő sorrendben megtartandó alakuló gyűlésén:

Élelmiszeri kereskedelem
a következő szakcsoportokkal: belföldi ásványvizetek, turótelék, tej, vaj, tejföl, joghurt, orda, sajt, friss és füstölt húss, telvagtottak, parmezán, kis- és közepes állatok, sertésszir, tojás, zöldségzöldség, vöröshagyma, fokhagyma, paradicsom, burgonya, kalarábe, káposzta, zöldpaprika, répa, paraj, tök, zeller, gabonafélék, liszt és kenyér, tézstaneműek, kávé, percek, korpa, jég, belföldi friss vagy konzervált hal, tea (kivéve a külföldi csomagolást), maracsnak, csokoládé, kakaó, olajbogyó, étolaj, ecet, só, rizs, cukor. Alakuló gyűlés Timisoara (Temesvárott) április 20-án, hétfőn délelőtt 10 órákor, Aradon április 22-én, szerdán este hét órákor.

Textilkereskedelem
a következő szakcsoportokkal: sztanardizált szövetek, kucsmák, vászonféle, parasztyapot, len, kender, harisnya, kalap stb. Alakuló ülés Timisoara (Temesvárott) április 20-án, hétfőn délelőtt 12 órákor, Aradon április 21-én, kedden délután hat órákor.

Bőrkereskedelem
a következő szakcsoportokkal: lábbelik, fél és készárúk, talp, bocskor. Alakuló ülés Timisoara (Temesvárott) április 20-án, hétfőn délután 4 órákor, Aradon április 20-án, hétfőn délután négy órákor.

Fűtőanyagkereskedelem
a következő szakcsoportokkal: Tüzifa, faszén, kőszén, világító kőolaj, gáz, folyékony tüzelőanyag. Alakuló ülés Timisoara (Temesvárott) április 20-án, hétfőn délután 6 órákor, Aradon április 20-én, hétfőn délután öt órákor.

Egyéb anyagok kereskedelmé
a következő szakcsoportokkal: mosószóda, mosószappan, gyertya, lámpaívég, villanygőz, építőanyag, vasárúk, szög, patkószög, patkó stb., bérkocsik és bérgekocsik, szállodák. Alakuló ülés Timisoara (Temesvárott) április 21-én délelőtt 10 órákor.

Az alakuló üléseken a cégek elnököit és két-két tanácsost választanak. A szakcsoportokhoz való csatlakozását az alakuló ülés előtt lehet bejelenteni. Az ügy kivételes fontosságára való tekintettel a kamarák kéri az érdekelteket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az alakuló üléseken.

A timisoara (temesvári) városi mozik mai műsora		
<p>CAPITOL</p> <p>Téves utakon</p> <p>Főszerepben Marianne Hoppe, Karl Ludwig Diehl, Paul Hartmann. Egy fiatal szép bárónő szerelme és boldogtalansága, akinek a sors fájdalmas csalódást okozott</p>	<p>THALIA</p> <p>Ragyogó kiállítású pompás film</p> <p>Tavaszi szellő</p> <p>Főszerepben Willy Fritsch és Adelhaid Seek</p> <p>Képek és alakok az egykori, romantikus Berlin életéből.</p>	<p>APOLLO</p> <p>Kivételesen izgalmas cselekményű modern bűnügyi film</p> <p>„A rendőri rádió közli“...</p> <p>Főszerepben Lola Mathe és Jasper von Hertzen</p> <p>Egy nő telakszava találták, a rendőri nyomozás ezélen gyenge nyomon indulhat. A gyilkost mindenképpen meg kell találni...</p>
Előadások kezdete 8, 5, 7 és 9 órákor		
Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órákor is		

SZÖVETKEZETI ÉLET

Szövetkezeteinkért

Lehetetlen elismerő megjegyzés nélkül hagyni azt a munkát amelyet a délerdélyi és bánági magyar szövetkezetek — különösen a háboru kitörése óta — kifejtettek. A nehézkessé vált beszerzési lehetőségek éppen úgy, mint az árucikkeknek a termelőtől a fogyasztóhoz való juttatásában mutatkozó akadályok kiküszöbölése terén a szövetkezeti formának, amely az összes gazdasági alakulatok közül egyedül altruista jellegű, felbecsülhetetlen szerep jutott. Főleg a falusi lakosság szempontjából van kivételos jelentősége.

A szövetkezeti gondolat mibenlétének, előnyeinek, továbbá sajátos viszonyainkban elért eredményeinek minél szélesebb körben történő ismertetése céljából rendszeresítjük szövetkezeti tartalmú cikkeinket. Hiszünk, hogy ezzel közelebb kerülünk egy lépéssel az itteni magyarság gazdasági megerősödésének eszményéhez.

Szívesen vesszük szövetkezeti vezetőink elméleti írásait éppen úgy, mint beszámolókat és időszaki híreket a szövetkezetek életéből.

A szövetkezet a fogyasztóért

Nincsen a gazdasági életnek olyan megnyilvánulása, amelyben a szövetkezet legalább részleges járulást ne hozna. A mai kivételes időkben a szövetkezetek előnyei a többi gazdasági szervezetekhez viszonyítva még kézzelfoghatóbbak. A szövetkezeti mozgalom legfigyelemreméltóbb eredménye, hogy kielégítő megoldást hoz létre a termelés és fogyasztás között. Hosszu időn keresztül ugyanis az a felfogás uralkodott, hogy a termelés és vele együtt a termelő sokkal fontosabb a gazdasági élet szempontjából mint a fogyasztó. A termelési folyamatot a gazdasági léttől elvonatkoztatva vizsgálták és erkölcsi értékű magasabb emberi teremtő cselekedetnek minősítették. A szövetkezeti mozgalom már kezdetben is hirdette a fogyasztás fontosságát, hogy szélesebb és szociálisabb jellege van a termelésnél. Gide és vele együtt a többi francia szövetkezeti teoretikus a fogyasztási szövetkezetben látja az igazi szövetkezeti szervezetet. Abból a tényből indulnak ki, hogy maga a fogyasztás cél, szemben a termeléssel, ami csak eszköz. Más szavakkal, az ember nem azért fogyaszt, hogy termeljen, hanem azért termel hogy fogyasztson. A szövetkezeti mozgalom úgy szervezi meg a termelést, hogy kielégítse az emberi szükségleteket, a tőkegazdálkodásra épült gazdasági egységeknek viszont egyedüli céljuk a haszón. Ezeknek csak mint egyszerű vásárlóra van szükségük a fogyasztóra.

A fogyasztás fontossága azonban más szempontból is figyelemreméltó. Az ország minden lakosa fogyaszt, érdekeik tehát azonosak a köz érdekeivel.

ÜZLETRÉSZ TESZI A SZÖVETKEZETET

A termelőknél már egészen más a helyzet. Ezek érdekei nem csak a fogyasztótól különböznek, lényeges eltérést mutatnak egymás között is. Az érdekösszeütközés az egyszerű üzleti konkurenciától egészen a gazdasági piacokért folyó háboruig változhat. Ezzel szemben a fogyasztók valamennyien megegyeznek abban, hogy olcsó és jó árut kívánnak. Ennek kielégítése felé fordul a szövetkezeti mozgalom. Nem feledkezik meg emellett bizonyos termelőretek igényeinek teljesítéséről sem, amikor az egyik társadalmi rétegnek a másik által történő kihasználásának kiküszöbölésével méltányos árat fizet az áruért. Ha a szövetkezeti mozgalomnak sikerül az eddignél nagyobb teret hódítani, a méltányos ár megadásával közös nevezőre hozza majd az ipari és mezőgazda-

sági cikkek közötti árkülönbséget és ugyanakkor eltünteti az ebből fakadó elégedetlenséget.

A nyersanyaghiány-okozta fogyasztási korlátozások nyomán ismét másodrendű tényező lett a fogyasztó, ami maga után vonja a közte és a termelő közötti összeütközést. A helyes áruelosztásra a szövetkezetek a legalkalmasabbak, mert a méltányos ár elve alapján az ipari termékek nem egyszer indokolatlanul magas árának ellenőrzésével, valamint a mezőgazda részére biztosított megfelelő ellenérték-

Minden városba és faluba szövetkezetet!

kel kielégítik a fogyasztót. A szövetkezetek tehát piacszabályozó tényezők és ez mindennél jobban igazolja az erős szövetkezeti hálózat kiépítésének szükségét. Ha a hálózat erős és kiterjedt, a közösség

„Leg“-ek a Hangya közgyűléséről

1.

Leg megkapóbb jelenet volt, amikor a közgyűlést követő közebed megkezdése előtt Márton Áron püspök „protestáns testvéreink bocsánatát kérte“, hogy a „jelent volt katolikusok vele együtt elmondhassák az étkezés előtti fohászt.

2.

Leg sikerültebb felszólalást Török Mihály református lelkész mondotta, aki hangoztatta, hogy a szövetkezet nem rideg üzleti vállalkozás, hanem munkavállalás a népi közösség érdekében. Tapsot kapott.

3.

Leg jobb fogást az ebédnél kétségtelenül az ital jelentette. Nem csoda: Hangya-bort szolgáltak fel. Ezzel legkevésbé sem csökken az ételek iránti elismerés.

4.

Leg csinosabb tisztviselői a Hangya-központnak általános vélemény szerint az áruosztályról kerülnek ki.

5.

Leg sárosabb utcáját hirtelenben nem is lehet megnevezni a Hangya székhely városának. Eayhító körülmény, hogy pocsék idő volt, esett az eső. De ha mégis muszáj megemlíteni, akkor talán a villanyüzem felé vezető dombnak fölmenő ut viszi el a pálmát...

6.

Leg csendesebb pillanat akkor uralkodott, amikor a székház kertjében fényképezésre seregett össze a társaság. Egy vidéki fotografus csendet parancsolt ennyi embernek. Hja, tekintélytisztelet, az van.

7.

Leg hőb kivánság, amit sűrűn lehetett hallani a közgyűlési résztvevők szájából: — Legalább évenként kellene közgyűlést tartani!

gazdasági szervévé válik: piacszabályozó jelleg kívül szabályozza a különböző termelői csoport közötti viszonyt is. Megszervezi a gyengébb terelőket, hogy a gazdasági harcban ellenállóképese legyenek. Egyformán gyakorlati jelentőségű a váremberre, ipari munkásra, mezőgazdasági termelő és földművesre. Rávezeti arra, hogy a termelés szervezésével és egyszerű értékesítésével életszínük emelkedése következik.

MEGHÍVÓ

A Corvin Általános Hitelszövetkezet vasnap, április hó 19-én délelőtt 11 órakor a Házban tartja az évi rendes közgyűlését. A Corvin, mint a most megalakult Hangya testvérszövetkezet, ez alkalommal számol be az elmúlt két évi eredményes működéséről. A tárgysorozaton szerepel továbbá az alapszabályok értelmében kisorsolt igazgatósági tagok helyének betöltése, a következő évi költségvetés megállapítása és a követendő munka irányvonala meghatározása. A tárgysorozat fontos szövetkezeti gondolat iránt érdeklődőket, valamint testvérszövetkezetek tagjait is szívesen látjuk a gyűlésen.

KÜLFÖLDI SZÖVETKEZETI HIR

A franciaországi Limogest bátran lehet nevezni szövetkezeti városnak. A Párisból négyszáz kilométerre délre fekvő százezer lélekszámú helység lakosai nyolcvan százaléka szövetkezeti tag. A szövetkezet évi forgalma eléri a 60.000.000 frankot.

A magyarországi Hangya-szövetkezet évi közgyűlésén az elnöki megnyitóbeszéd után Wüsch Frigyes dr. alelnök-vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság jelentését, amely rámutat arra, hogy a háboru kitörése óta a szövetkezet különösen fontos szerephez jutott a közelítés terén. Az elmúlt tíz év feleslegéből ötszázalékos osztalékra 999.062 pengőt, míg a tartalékalap növelésére 400.000 pengőt fordítanak.

A hinduk között annyira elterjedt a szövetkezeti forma, hogy „szövetkezeti bíróságok“ felállt a szükségessé. Legutóbb az egyik városban szent különös szövetkezet létesült. Tagjai szövetkezeti alapon arra kötelezték magukat, hogy nem gyasztanak szeszes italt, esküvők és más ünnepek alkalmával tartózkodnak a felesleges kiadásoktól, megakadályozzák a gyermekek közötti házasságokat, lakásukat tisztán tartják és minden pert ügyüket szövetkezeti bíróság elé viszik.

A legrégebbi németországi szövetkezet az a tölti be fennállásának hetvenkilencedik évét. Ez a szövetkezet az ostmarki Ulmban működik. Tagjainak száma 1959.

Olaszországban hajózási szövetkezet is létezik. Nevét Garibaldiról, az ismert olasz szabadságharcos nyerte. A „Garibaldi“-szövetkezetnek 131.629 tonna kivevő tizenhat hajója van. Nemrég bocsátották vízre az új, 9150 tonnás szállítóhajót.

A szövetkezet a legmegfelelőbb gazdasági form

A szófiai mezőgazdasági és szövetkezeti tanulmányok most kiadott mérlegéből kitűnik, hogy a bulgáriai szövetkezetek elhelyezései eléri a 3.560.000 levet. Más szövetkezeti kihelyezések összege 5.265.000 levet ér.

A magyarországi Országos Központi Hitelszövetkezet tiszta nyeresége a 22.635.346 pengőt kiadó közgyűlés után 540.167 pengőre emelkedett az előző évi 524.436 pengővel szemben. A számadás végén a 2.605 szövetkezeti tag üzletrészesének 2.264.000 pengőt.

Minden családban legalább egy
„HANGYA“
üzletrész!

Egy üzletrész 1000 lei, részletekben is törleszthető, beiratási díj 50 lei. Üzletrészjegyzés naponta, vasárnapokon is d. e. 9—12 óráig.

„Furnica-Hangya“
Fogyasztási Szövetkezet
Timișoara (Temesvár) I., Bul. Regina Maria 8

G Y E R M E K V I L Á G

DE SZÉP A TAVASZ!

**De szép a tavasz,
a napsugaras,
tarka kertben
pille rebben,
jaj, de szép is az.**

**Kis méh döngicsél,
muzsikál a szél,
zeng a katar,
a kis madár
Istenhez beszél.**

**Arany fény perreg,
selyem fű remeg,
fen a léken
égő égen
habos tolegek**

**Zug a kis patak,
Ezüstös a hab,
bohó virág
nézi magát
benne álmata.**

**A domboldalon
vigan, szaladon
száz kis gyerek
fut, hempereg
s boldogok nagyon.**

**De jó a tavasz,
mint a lágy vigasz,
ugy simogat
a drága nap-
jaj, de jó is az.**

ÖLBÉY IRÉN

CSODADÓ ERNŐ

Favágó Jankó meg a macska

Egyszer volt hol nem volt, még mesebeli nagyban a Váliczka patakán erről-e, vagy arról, már tudom, de volt egy kis falu. A kis faluban élt szegény favágó, szorgos feleségével. A szegény favágó egyszer, hogy, hogy nem, megütötte a legnagyobb fával. Ezután nagy beteg lett és meg is halt. A felesége nem hagyott mást, mint egy fából való kocsit, meg a baltáját. A szegény favágóné az egész falu szolgája lett, hogy apróska gyermekének keressen mindennapi kenyerét.

Nőtt a kis istenadta, játszadozott a többi falusi gyerekekkel, de neki magának játéka sohasem volt. Nem volt, aki csináljon neki. Szegény, jó anyja ért rá játékot csinálni, hiszen reggeltől napig a tóknál lapickálta mások ruháját, vagy fonta sok szőszet, vagy szötte mások vásznát. Nagyon megörült hát, mikor egyszer egy kőbormacskát talált az árokparton. Kapta, kötőjébe takarta és hazavitt a kis fiának. Gondolta, jó lesz játszótársnak. A fiú megörült a macskának. Amikor csak érkezett, mindig csak a macskával játszott.

Egy téli, mult az idő, akár csak a mesében. Mikor a fiú felnyúlt a kisgyerek, mint a sudár jegénye, elköltözött atyja baltáját, kijárt az erdőre fát vágni. Előtte volna már, ha szegény jó anyja keresi számára a kenyeret. Mondom, így telt az idő. A legényke észre vette, hogy hovatovább ütügetni kezdett. Hát egyszer a csodák csodája — megszólal a macska:

— Hallod-e, Jankó, vártunk eleget. Megnőttél te, hogy megházásodjál!

— Csodálkozott Jankó a macska szólásán, de nem válaszolt.

— Minek még nekem asszonyt hozni a házhoz?

— Hát anyád miatt — mondotta a macska. — Te meg dolgoztál szegény feje. Ha asszony jön a házhoz, kevesebb dolga lesz...

— Elgondolkodott a legényke a dolgon, végre is meggyezett:

— Jól van, macska — mondotta Jankó — ráérzek a tanácsodra, csak oszt jóba vezess.

— Bizd rám — dorombolt a macska — szerzek neked világszép menyasszonyt.

— És másnapra hozott egy zacskó mákot.

— No, ennyi az egész — biztatta Jankót — a többi a baltával csinálod.

Hát jól van. Ugy is lett. Jankó elbucszott anyjától s meghagyta, hogy nem sok idő múlva visszajön, csak asszonyért megy.

— Isten segéljen — mondotta a favágóné és felkiszárazta a fiát. És Jankó elindult a macskával.

Ki tudja mennyit mentek, hány dombra fel, hány erdőből le, míg egyszer csak egy feketeszájú barlanghoz lett érkezések.

— No, itt a feleségnek való — mondta a macska. — Várjunk egy keveset. A hétfeji sárkány mindent hazajön. Ne félj tőle! Állj elébe és se szó, se beszéd, szórd a szemébe ezt a zacskó mákot. Azon nyomban vége a Sárkánynak. S te reá rontsz, levágod mind a hét fejét.

Ugy is lett. Nagy dörrel-durrrel megjött a Sárkány. Messziről érezte, hogy emberek környezik. De nem kellett keressélnie. Jankó hirtelen elébe állt, szemébe szórta a mákot s valóban a Sárkány nyom-

ban elaludott. Erre Jankó előkapta baltáját és lecsaposta mind a hét fejét. Mikor a hetedik fejét levágta, a Sárkány torkából kiesett egy aranykulcs.

— Ez az! — kurjongott a macska. — Most nyissuk ki a barlangot!

Ki is nyitották. Hát ott volt a rabságban a világszép királyleány. Nyájas volt és szép, akár a hajnali csillag. Szívvel köszöntötte, hogy Jankó kiszabadította.

No, mármint megindultak szépen haza, de a macska más uton vezette őket. Azt mondta Jankónak, hogy aki királyleányt akar feleségül, annak vára is legyen és temérdek szolgája.

— És addig mentek, míg a világnagy hegyhez értek.

— Erre fel kell másznunk — mondta a macska.

A világszép királyleány csak mondogatta, hogy ő vár nélküli és szolgák nélkül is szereti Jankót. Ha meg kincset keresnek, van atyjának zsákszáma. Menjenek egyenesen haza.

De a macska csak erősködött. Ugy, hogy végre is felindultak a hegynek. Mentek, megálltak, megint mentek, megint megálltak, megint mentek és végre felértek.

— Na most — mondta a macska — nézz fel! Ott van a hajnalcsillag. Te magasabb vagy, eléred. Markold meg és tedd le eléd! A többit meglátod.

Jankó úgy is tett. Könnyű volt elérni, hiszen a

Megjöttek a fecskék

Csivítő lárma
cseng, bong az ég alatt,
megjöttek a fecskék,
a kedves madarak.

Akár a kék bársony,
tolluk ragyog lágyan.
Fürödnek a langyos
tavaszi sugárban.

Tárva van, nyitva van
a zöldzsalus ablak.
S biz a szobába is
csak bebólogatnak.

„Jó napot, Pistike,
Jó napot kis Jutka,
csiri, csuri, csiri,
ittthon vagyunk újra.

Csakhogy köszönthetjük
ujra benneteket,
örültök-e nekiünk
aranyos gyerekek?”

Hogyné örülnének?
Örül a két gyermek.
A kicsi fecskéknek
vigan integetnek.

Cseng a fecskelárma
a vén eresz alatt.
Építik a fészket
a kedves madarak.

világnagy hegy legeslegtetőjén állottak. — Egyedem, begyedem — és már Jankó kezében volt a csillag és letette elébe.

De ebben a szempertben ráugrott a macska és bekapta a csillagot. Amint bekapta, egy rengeteg nagy óriássá nőtt és hipp-hopp, felkapta a világszép királyleányt és illaberek-nadakerek, lépett egyet a völgybe, egyet a másik hegyre, egyet megint tovább és eltűnt, mint a köd.

Jankó olyan volt, mint akit fejbevágtak. Lerokkadt a hegycsúcsra:

— Hogy még ilyet! Igy becsapott a tavasz macska! Miért is nem hallgattam a világszép királyleányra!...

Azt sem tudta, mit csináljon. Am egyszer csak szárnyruhógást hall. Feléz, hát látja, hogy egy szemnemlátta szép madár ül mellette. A Csodamadár — mert az volt — megszólította Jankót:

— Mit busulsz legény, tán bizony az orrod vére indult el?

— Nem biz az. Hanem rutul megcsaltak. — És elmondta a Csodamadárnak, hogy s mint járt....

— Nagy baj — csóválta koronás fejét a Csodamadár. — Ki sok nyul után fut, az egyet sem ér el. Miért nem elégedtél meg a világszép királyleánnyal? Bolondság volt, amit tettél. De a bolondságból tanulni bölcseség. Most az egyszer segíték rajtad, amennyit tudok. Úlj a hátamra, elviszlek az óriás váráig. A többit te tudod. Én csak egy tanácsot adok: szegyet szeggel....

Jankó megköszönte az oktatást és felült a csodamadár hátára és hipp-hopp már ott is voltak az óriás vára előtt. Itt Jankó leszállt a Csodamadár hátáról. A Csodamadárnak még messze vezetett az útja, mert az „istenáldja” után nyomban tovább repült.

Jankó tanakodott egy ideig, mit is csináljon. — Igy nem mehet be a várba — gondolta. — Jobb lesz először körülnézni, meg tudni a dörgést. És hát szegyet szeggel — mondotta volt a Csodamadár. — Itt ésszel kell élni.

Ugy is lett. Jankó körüljárta a várat. Látta sürgöny-forogni a sok szolganépet, azért hát közéjük kopakodott és tett-vett, mint aki odatartozik. Leste, várta az alkalmas időt. El is jött. Az óriás, ki tudja, merre csatangolt, amikor Jankó belopakodott a világszép királyleányhoz. A világszép királyleány örömeiben sirva fakadt, amikor meglátta Jankót. Azt mondta neki, hogy azonnal szaladjon az ezeregyedik istállóba, ott van egy rossz gebe. Etesse meg tüstént parázzsal és álljon vele a kapu elé. A többit meglátja, csak siessen, mert az óriás minden percben itthon lehet és Jankónak fejét veszi.

Jankó szaladt az ezeregyedik istállóba. Meglelte a girhes lovat. Azon nyomban tüzet rittyentett és a paraszát a ló elé öntötte a jászolba. Hát csodák-csodája, mint ropogatja a paraszat, egyszeribe meszesed daruszörű paripává csodállik. Mikor megette a paraszat, két szép fehér szárnya nőtt. No, még ilyet! De nem volt idő a csodálkozásra. Jankó egy percet sem vesztett. Sietett a kapu elé. Már ott várta a világszép királykisasszony. No, most fel a táltos lóra. És már repülnek is.

Igen ám, de arra már nem jutott idő. Abban a szempillantásban toppant eléjük az óriás és ordította, hogy a fák földig hajoltak:

— Hohó, emberfia, én rajtam akartál kifogni! Ahhoz korábban kelj máskor, ha ugyan még egyszer felkelhetsz, mert most már véged!

Jankó nem ijedt meg, hanem így szólt:

— Rutul megcsaltál engem. Kikapartattad velem a gesztenyét, hogy magad edd meg. Ez volt a te barátságod. És még neked van szavad? — És ezzel már úgy vágott baltájával az óriás lábára, hogy az, ha száz keze lett volna is, valamennyivel odakapott volna.

No, Jankónak sem kellett több. Amint az óriás lehajolt, azon nyomban úgy fejbe vágta, hogy a hajnalcsillag kiesett a szájából. Hej, uramfia, ebben a szempertben megint csak macskává zsugorodott a fertelem és sipirc, ugy nyargalt, pattogott három lábbon, mint akit kinyilaztak.

Jankó meg se té, se tova, nyeregbe kapta a világszép királyleányt és szemed behunyod, szemed kinyitod, már ott is volt vele a kakasfarkon forgó várban a világszép királyleány atyjánál, anyjánál.

Nosza, volt öröm. A király mióta kereste hiába elrabolt leányát és ime, ez a derék legény visszahozta. Tüstént hozzá is adták feleségül. Nagy lakzit csaptak, nagyobb, mint hét világ. A lakzira a szegény favágónéért üveghintóval mentek, hogy elhívják.

Azóta is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Máma legyenek a ti vendégeitek.

KÖZGAZDASÁG

Ma van közgyűlése a Corvin-hitelszövetkezetnek amely bevezette a heti betétek rendszerét

Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a timisoarai (temesvári) Corvin-hitelszövetkezet, amely hetedik éve folytatja kitartó munkáját a hiteléletben. Az elmúlt idő alatt a Corvinnak sokat kellett küzdenie a szembenálló érdekeltséggel. Ma is sokan vannak, akiket még nem hatott át eléggé a takarékoság gondolata, de azért az eredmények nem maradtak el és híhető, hogy a továbbiakban még fokozódni fog.

A takarékoság eszméjének terjesztésén kívül a Corvin céljai közé tartozik a hitelnyújtás is. Sok ember gondol hálával a Corvinnra, mert neki köszönheti, hogy gazdasága élő és holt felszerelését kiegészíthette, üzletét berendezhette, házáat befejezhetette, telket vásárolhatott. Amikor a pénzügyi helyzetek hiteltámogatása szűnhetett, sokan fordultak ehhez a szövetkezethez kölcsönért adójuk kiegyenlítésére, vagy adósságuk rendezésére s ma boldogan hozzák megta-

karított pénzüket, hogy a sok kicsi sokra megy elvélvalla, a maguk részéről is hozzájáruljanak a hitelnyújtáshoz szükséges tőke megteremtéséhez.

A takarékosagra való nevelés érdekében a Corvin bevezette a **hetibetétek rendszerét, amely a kisemberek pénzét gyümölcsözteti.** Ezáltal mód kínálkozik arra, hogy a szövetkezet, amíg betéteseinek szüksége lesz a pénzre, más tagjainak hitelt nyújtson. Ez a szövetkezeti gondolat igazi eszményi megvalósítása.

A Corvin eredményes működése, illetve a szövetkezeti gondolat terjesztése hívta életre a nemrég alakult Hangya fogyasztási és termelői szövetkezetet, amellyel további gazdasági szervezeteket lehet majd létrehozni, a megleyöket pedig erősebbé és életképebbé tenni. Bizonyos, hogy a Corvin-szövetkezet mai közgyűlése nyomán a timisoarai (temesvári) szövetkezeti térhódítás újabb lendületet vesz.

GABONAFÉLÉK ARANYLAGOS ILLETÉKÉNEK LESZÁLLÍTÁSA. A pénzügyminiszterium közli, hogy április 1-i érvénnyel két százalékról egy százalékra szállították le a mezőgazdasági termékek eladás után fizetendő aránylagos illetéket. Külön kedvezmény, hogy a 20.000 leien alóli eladásoknál az egy százalékos illetéket magán az eladási iraton béklyegben lehet leróni. Mentessülnek az aránylagos illeték alól a főzélékfélék és olajosnövények.

A Solagra társaság gyűjti össze az olajmagvakat. A hivatalos lapban megjelent rendelettervényvel felhatalmazták a földművelésügyi miniszteriumot, hogy a napraforgó, szójabab és tavaszi repce ültetésére és gyűjtésére névze megállapodást kössön a Solagra társasággal. A Solagranak jogában áll a fentiek termesztésére szerződést kötni a termelőkkel. Ez a joga az egész országra kiterjed, de nem kizárólagos, mert a nemzetgazdasági miniszteriumnak a földművelésügyi miniszteriummal való egyetértésben jogában áll más társaságoknak is jogosítványt adni. A társaság kizárólagossági jogot nyer a szerződésileg létkötött napraforgómag, szójabab és tavaszi repce készletek vásárlására és gyűjtésére. A társaságnak a termelőkkel kötendő szerződéseit a földművelésügyi miniszterium hagyja jóvá.

Éttermi süteményárak Devan. A devai városvezetéség új árakat léptetett életbe a vendéglőben és kávéházban felszolgált tésztafélékre, gyümölcsbefőttekre és desszertekre. Desszert darabja elsőosztályú vendéglőben 20 lei, második osztályban 18 lei, tésztaszalag 20 lei, illetve 18 lei, almás-, diós-, rózsmetelt egy adag 25 lei, illetve 20 lei, töltött csusza egy adag (két darab) 30 lei és 25 lei, illetve 20 lei és 35 lei, vegyes kompót 15 lei és 12 lei, egy adag gyümölcslekvár (dulcsa) 30 lei és 25 lei, tejberisz 25 lei és 22 lei, tejkrém 25 lei és 22 lei, tejeskávé 25 lei és 22 lei, tea citrommal 24 lei és 22 lei, tea citrommal és rummal 36 lei és 32 lei, két tojás pohárban 20 lei és 16 lei, törökrkávé 20 lei és 16 lei, fekete kávé 20 lei és 16 lei. Asztali bor 180—210 lei, illetve 150—190 lei, nagy fröccs 30 lei és 25 lei, kis fröccs 22 lei és 20 lei, málnaszörp 25—20 lei és 16—14 lei, csúka 20—15 lei és 30—25 lei.

Az épületadó leszállítása. Az egyenesadótörvény április 1-i módosításai között szerepel a tizenharmadik szakasz második bekezdéséhez fűzött rendelkezés, amellyel harminkét százalékról huszonöt százalékra szállították le az épületadót azon tulajdonosok, vagy haszonbérlelők által lakott ingatlanoknak, illetve ingatlanrészeknek tiszta jövedelme után, amelyek megfelelnek az alábbi feltételeknek: A tulajdonos, vagy haszonbérlelő által lakott lakrész ne haladja meg a két szobát a szükséges mellékhelyiségekkel, az épület többi bérbeadott részének bérértéke ne legyen több a tulajdonos, vagy haszonbérlelő által elfoglalt lakrész bérértékének kétszeres összegénél. A leszállított adókulcs alkalmazása érdekében az érdekeltek forduljanak kérvénnyel a pénzügyigazgatósághoz, amelynek közefei helyszíni kiszállás nyomán az adóleszállítást a könyvekben is átvezetik.

Határozó napló

APRILIS 22:

Köleskészletek bejelentése ezer és tizezer kilogram között a mezőgazdasági körzetnél, ezen a mennyiségben felül a mezőgazdasági kamaránál.

APRILIS 26:

Kertészek képesítő vizsgája az erdélyi és olténiai

RÁDIO

VASÁRNAP, APRILIS 19

Bucuresti: 7.30 Katona rádióposta. 8 Hírek, hanglemezek. 9.30 Istentisztelet közvetítése. 11 Szimfonikus hangverseny. 13.15 Hanglemezek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Tarka zene 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A falu órája. 18 Szindarab előadása. 19.15 Katonai rádióposta. 19.45 Hanglemezek. 20 Hírek. 20.10 Hanglemezek. 20.45 Előadás. 21 Operettelőadás. Az első felvonás után kb. 21.30 Sport. A második felvonás után kb. 22.25 Hírek. 23 Hanglemezek.

Radio Moldova. 9.30 Istentisztelet közvetítése. 13 Hanglemezek. 13.30 Zene. 14 Hírek. 14.20 Könnyű zene. 14.40 Orvosi tanácsok. 14.50 Könnyű zene. 18.30 Hanglemezek. 19 Fuvolazene. 19.15 Heti krónika. 19.30 Hanglemezek. 20 Szalonzene. 20.30 Hírek. 20.40 Karének. 21 Hanglemezek. 22 Hírek. 22.20 Hanglemezek.

Budapest I: 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9 Egyházi ének és szentbeszéd a görög katolikus templomból. 10 Egyházi ének és szentbeszéd a római katolikus templomból. 11.15 Evangélikus istentisztelet. 12.15 Ifjúsági félóra. 12.55 Orosz vandalizmus a Kárpátalján 1914-ben (Felolvasás.) 13.10 Székesfővárosi zenekar. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 15 Mezőgazdasági felolvasások. 15.45 Tárogató-négyes cimbalomkísérettel. 16.05 Háromszázézer könyv (Felolvasás.) 16.20 Solvossy Lajos jazz-zongoraszámai. 16.40 Simonffy Margit Arany János költeményeiből szaval. 17 Hírek. 17.20 Magyarok délután. Közreműködők Utry Anna és László Imre, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara. 17.45 Divatos a vitamin (csevegés.) 18 Cseládi tanács (operett, szövegét Kotzebue nyomán írta Harsányi Zolt.) 18.40 A vasárnap sportjából 19 Kivánság-hangverseny (közreműködők Ajtay Andor, Greguss Zoltán, Gurkovics Mária, Kelly Anna, Kiss Klári, Turay János, Weverand Tibor és Harsányi Zoltán zenekarok.) 20.15 Hírek. 21.40 Hírek. 22.15 Szórakoztató zene. 23.25 Táncczene. 24 Hírek.

Budapest II: 11 Suki Tóni és cigányzenekara. 12.15 Székesfővárosi zenekar. 14.25 Verdi Aida című operája. 19 Magyarok délután. 19.20 A római Nürnberg (Felolvasás.) 18.45 Zenekari művek. 19.15 Debreceni zongorakísérettel. (Csikószky A. mell. zongorahármasa.) 20 Hírek. 20.20 Kincs Elek előbeszélése. 20.45 Művészlémezek.

HÉTFŐ, APRILIS 20

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Hanglemezek. 12.50 Katonai óra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.50 Német nyelvű hírek. 18 Zongorajáték. 18.25 Hanglemezek. 20 Hírek. 20.10 Énekkoncert hangverseny zeneikísérettel.

jelöltek részére a timisoarai (temesvári) mezőgazdasági kamara helyiségében.

APRILIS 30:

Visszacsalási kölcsönjegyzés lejár. A mezőgazdaság szükségleteire eddig a napig portált dughagyma mentesül a tulajdonképpeni visszacsalástól.

Minden tisztónás vasúti kocsiakomány napra, torgómag átdóójának 16.000 lei prémiumot fizet. Gyapjagyűjtés befejeződik.

Az 1942—43. pénzügyi évre szóló adóvallomást benyújtásának utolsó napja.

Repülőbélyegeknél okmánybélyegre történő cserélése eddig a napig kérhető a helyi CAM leaktól.

MAJUS 1:

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző két készletről a nemzetgazdasági miniszterium nyanyangosztályához (Ministerul Economiei Nationale Directiunea Materiilor Prime).

MAJUS 3:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági miniszterium nyersanyagosztályához külön a katonai és lőa polgári cálóka kapott nyersanyag, gyártot leszállított gyapotfonal kéthetenkinti bejelentési teletésztésének határideje.

MAJUS 5:

Bőrszerző üzemek a közfői előjárásnál, vad hidak katonai és polgári ellátási államtitkárság termelési osztályán (Subsecretariatul de Stat Aprovizionarii Armatei si Populatiei Civile Directiunea Productiei) tartoznak jelentést tenni az e havi börmennyiségről.

20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek. 23 Hanglemezek.

Radio Moldova. 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14 Hírek. 14.20 Hanglemezek. Hegedűjáték. 19.15 Előadás. 19.30 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 20.30 Hírek. 20.40 Kamarazene. 21 Hanglemezek. 21.30 Táncczene. 22 Hírek. 22.20 Könnyű zene.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Ének. 12.10 Szalonzene. 12.10 Szalonzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Cigányzene. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemezek. 16.15 Diákfélóra. 16.45 Hírek. 17.15 Katonai zene. 17.40 Felolvasás. 18.15 Festetich Sámuel emlékezése. 18.35 Kamarakóruss hangverseny. 19 Hírek. 20.10 Dohnányi Ernő zongorázik. 19.30 A Vén diófa c. operett előadásának közvetítése a Magyar Színház előadásánál. 21.40 Hírek. 22.30 gennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II: 18.35 Német nyelvoktatás. 19 J zongora. 19.15 Felolvasás. 19.40 Szép Ilonka. Előz zenekari kísérettel Kabos Géza. 20 Hírek. 21 Nagy zenekari művek. 21.35 A Vén diófa második vonásának közvetítése.

KEDD, APRILIS 21

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Zenekari hangverseny. 13.30 Mandolin négyes hangverseny. 14.00 Ének. 15.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.50 Német nyelvű hírek. 18 A rádiózenekar hangversenye énekszámokkal. 19 Zongorajáték. 19.15 Olaszország órája. 20 Hírek. 20.10 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 22 Hírek. 22.20 Hanglemezek. 23 Könnyű zene.

Radio Moldova. 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14 Hírek. 14.20 Zenekari hangverseny. 18.30 Hanglemezek. 19 Olasz karének. 19.15 Előadás. 19.45 Szalonzene. 20 Előadás. 20.15 Hanglemezek. 20.30 Hírek. 20.40 Zongorajáték. 21 Hanglemezek. 22 Hírek. 22.20 Hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Hegedűjáték. 11.40 Divattudósítás. 12.10 Katonazene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Szórakoztató zene. 14.30 Hírek. 15.20 Táncczene. 16.15 Gyermekekdel. 16.45 Hírek. 17.15 Szalonzene hangversenye. 17.40 Előadás. 18.10 Magyar dalok. 18.45 Tavaszi vers. 19 Hírek. 19.20 Énekkoncert hangverseny zeneikísérettel. 19.40 Felolvasás. 20 Uray Margit magyar női zongorázik. 20.15 Irodalmi est. 20.45 Magyar szerzemények. 21.40 Hírek. 22.10 Az operaház zenekari hangversenye. 22.35 Cigányzene énekszámokkal. 23.25 Szórakoztató zene. 24 Hírek.

Budapest II: 17.30 Ruzsin műsor. 18 Mezőgazdasági félóra. 18.30 Olasz nyelvoktatás. 19 A kölni t. 19.30 Egy templom nekrológja. 19.45 Balettzene. Hírek. 20.20 Nagyanyó táncrendje. 21.20 Előadás Egyiptomról.

Tavaszkabátokat, ruhákat fest, tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalata

ARAD, Str. Bratianu 2-4 sz. (Minorita-palota) Episcopul Radu 10 szám.

SPORTESEMÉNYEK

Csepeliek ma kikapcsolhatják az Újpestet az első helyért folyó versenyből

A magyar labdarúgó NB I mai fordulójában a WMFC legyőzi az Újpest csapatát, akkor hét előnyre tesz szert a régi „nagy hármas” még tagjával szemben. Ezt a pontelőnyt pedig még a magyar bajnokság mostani kiegyensúlyozott bízalanságban is alig lehetne beznózni. A WMFC pedig van esélye a győzelem megszerzésére, saját otthonában, Csepelen kerül eldöntésre a mérkőzés. A csepeliek esélye mellett szól az a körülmény is, hogy nagy gólaránnyal győzték le a szerdán a Rapidot és az is, hogy az Újpest éppen hullámvölgyében, de hát ez mind csak papírforma, amit a mérkőzés eredménye megcáfolhat. Nehéz mérkőzése van a csapatnak, a Szolnoknak is, amely Szeged ellen játszik, ahol a Szeged AK lesz az ellenfele. A mai sorsolása (zárójelben az őszi eredményekkel) a következő:

Újpest—NAC—SaIBTC (1:1), Ferencváros—Elektromos (2:2), Szeged—Szolnok (2:2), DiMÁVAG—Lampart (1:1), Újvidék—Kispest (1:3), Csepel—WMFC—Új-

pest (1:4), MÁVAG—SzVSE (3:4), Kolozsvári AC—Gamma (0:1).

Ime a bajnokság állása, amelyen a megismételt szegedi mérkőzés után ismét a csepeliek vezetnek:

1. Csepel-WMFC	22	15	5	2	59:32	35
2. Szolnok	22	15	4	3	69:30	34
3. Újpest	22	12	6	4	66:32	30
4. Gamma	22	13	2	7	58:41	28
5. Ferencváros	22	12	2	8	96:49	26
6. Szeged AK	22	8	9	5	63:38	25
7. NAC	22	9	7	6	61:38	25
8. Kispest	22	10	3	9	53:62	23
9. Elektromos	22	9	4	9	48:44	22
10. SaIBTC	22	7	7	8	49:56	21
11. DiMÁVAG	22	5	9	8	47:50	19
12. Újvidék	22	7	3	12	37:76	17
13. Lampart	22	6	4	12	36:65	16
14. KolAC	22	5	3	14	38:66	14
15. MÁVAG	22	2	5	15	26:71	9
16. SzVSE	22	2	5	15	32:88	9

Chinezul-CAMT kettős mérkőzése

A Rapid nem vesz részt a Román-kupa küzdelmében és így a Chinezul-CAMT ma ellenfél nélkül kezdte. A Chinezul-CAMT azonban nem akarja tétlenül tölteni a vasárnapot és ezért barátságos mérkőzést kötött le a Banatul együttesével. A Banatul elleni mérkőzés délután öt órai kezdettel, míg előtte három órai kezdettel a Chinezul-CAMT II—Ancora kétféle bajnoki mérkőzés kerül lejátzásra. Mindkét mérkőzést beléptidij nélkül nézhetik végig az érdeklők a Banatul-pályán.

AMSZTERDAMBAN USZÓÜNNEPÉLY VOLT

A holland uszók és uszók legjobbjai adtak egymásnak találkozót azon a versenyen, amelyet legutóbb Amsterdamban tartottak. A hölgyek közül ugyan hiányoztak. Tony Bijland győzött a 200 m-es melluszásban 2:59,0 idővel Willy Haverlag előtt, aki három másodperccel maradt mögötte. A 100 m-es hátuszásban Jet van Feggelen 1:16, míg Bep van Schaik 100 m-es gyorsuszásban 1:07,5 időt ért el. A férfiaknál figyelemre méltó Merkensteyn 1:02,3-as győzelme.

Már megindult az élet az olasz atlétikában

A tavasz beálltával az olasz atléták teljes erővel munkába álltak. Így többek között a milánói Crobis szülővárosában a 25 km-es gyaloglásban 1:44:03,3 nagy végkiüzdelem után győzött klubtársa Malaspina ellen, aki 1:44:03,8 időt ért el. San Remóban 25 km-es futásban Constantino győzött 1:23:10 idővel Marconi előtt. Genuában Beviacqua az 5000 m-en 15:10,6 időt ért el, míg Vitale az 1500 m-en 4:12,1 idővel győzött Bolognában a 110 m-es gátfutás rekordere, Fachini 100 m-es síkfutásban 10,6 időt ért el, ami azt bizonyítja, hogy ebben az évben gyorsabb lesz, mint valaha.

BOSSI MEGLEPETÉST OKOZOTT

Az olasz teniszecskék Bolognában készülődnek a közeledő nagy nemzetközi mérkőzésekre. Ezeknek az előkészületeknek során verseny is volt, melyben nagy meglepetésre Bossi 6:2, 10:8, 6:3 arányban legyőzte Cucellit az olasz bajnokot. Del Bello 12:10, 6:1-re győzött Rado ellen. Párosban azonban a Cucelli—del Bello-pár ismét legyőzte a Bossi—Sada-párt, az eredmény 4:6, 3:6, 6:4 volt.

Sport hírek minden'elől!

Ismerőseink, Perényi és Deményi (Petsovszky és Demetrovits) a Vidék válogatottjában játszottak Budapest ellen. A mérkőzés egyik meglepetése volt a „kis” Perényi jó játéka, különösen az első félidőben. Ez a kemény kis játékos nagy jövőre hivatott. Annyal kevesebb sikerült Deményi játéka.

Rendkívül jó eredményt ért el helyből magasúgásban a norvég női fedettpálya bajnokságban Lilleba Berge. Szinte alig hihető jó eredmény ez 135 cm az eredmény, ami világsúcs lenne, ha ebben a versenyágban nyilvántartanák az eredményeket.

Ma tartják Budapesten a magyar mezői futóbajnokságokat. A versenyre mintegy ötszáz nevezés történt.

Próhirdetések

Alkalmazás

Keresek házaspárt tanyára, kik fejui is lehetnek, jó fizetéssel, komencióval vagy önrendelkezéssel. Timisoara (Temesvár), III., Ulpia Traian-utca 38. (970)

Keresek szobalányt azonnalra keresek, jelen levő iratokkal. Timisoara (Temesvár), I., Bul. Diaconovici Loga 17. ajtó 2. (3516)

Keresek sürgősen jó fizetéssel jó szabókasszát és gyakornokokat. Cím: Reclama hirdető, Arad, Eminescu utca 8. (2111)

Keresek lakást, motorszerelet alkalmazok. Cím: Reclama hirdető, Timisoara (Temesvár), II., Cogalniceanu utca 8. (924)

Keresek orszáztalos tanulókat és kifutókat jó fizetéssel felvétetnek. Cím: Reclama hirdető, Bihorului 24. (2098)

Keresek kisasszonyt délutáni órákra, bejárót. Cím: Reclama hirdető, Arad, Eminescu utca 8. (2096)

Keresek ország neveléséhez értő, idősebb asszonyt keresünk, Arad melletti gazdaságban. Cím: Reclama hirdető, naponta d. u. 2-4 között, Arad, Reg. Ferdinand 13. ajtó 9. (2051)

Keresek szobalányt azonnalra mindenest. Arad, Reclama hirdető, I. emelet. (2124)

Keresek nagyobb gyermekek mellé ingengens, esetleg franciául beszélő, német kisasszonyt. Arad, Granicerilor 25. ajtó 1. (2119)

Keresek öntőket magas fizetéssel alkalmazok. Cím: Reclama hirdető, Timisoara (Temesvár), II., Cogalniceanu utca 8. (923)

Keresek szűzöt azonnali belépésre keresek. Cím: Reclama hirdető, Faclă de Spirit și Moara S. A. Agnita, Tarnava-mare. (898)

Keresek mekkisasszony éves bizonyítványokkal azonnalra felvétetik. Timisoara (Temesvár), Mircea Vadă utca 8 szám. (980)

Keresek országsegéget jó fizetéssel felvesz azonnal. Cím: Reclama hirdető, Timisoara (Temesvár), Dragalina tér 6 szám. (977)

Megbízható minden azonnal, május 1-re, vagy 15-re felvétetik. Főzni nem kell. Timisoara (Temesvár), Regele Ferdinand körút 3 szám, a portásnál. (979)

Állást keres

Keresztény, művelt 36 éves magyar asszony, román, német nyelvtudással, 3 éves orvosi tanulmánnyal, állást keres gyógyszerárban, orvos mellé asszisztensnőnek, laboratóriumba, esetleg más állást. Timisoara (Temesvár), I., Sibiu-lui-utca 1. szám, Varga. (962)

Bejáró perfekt főzőnő állást keres azonnalra vagy elsejére. Arad, Mocioni 25. apartament 6. (2120)

Megbízható, jól főző, háztartás vezetésében jártas minden szakszónál állást keres. Timisoara (Temesvár), III., Remus utca 12. szám, szuterén, Erdey. Megkereséseket 11—2 óra között. (988)

Lakás

Belvárosban első emeleten keresek két szobát. Timisoara (Temesvár), Telefon 16-91. (916)

Garconlakást 1 vagy 2 szobás, fürdőszobával magas bér mellett keresek. Ajánlatokat „Kisebbségi” jellegére Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu utca 8. szám. (2078)

Fratelán (Ujkisodán) a villamosmegállóhoz közel, vagy az 5-ös villamos mentén, a Frateliába vezető útvonalon keresek két vagy háromszobás lakást, esetleg kiadó magánházaat. Közvetítők kizárva. Ajánlatokat „Pontos fizetés” jellegére a timisoarai (temesvári) kiadóba kérek. (5078)

Modern 2-3-4 szobás lakás kiadó, vagy cserélhető árja-házban, ugyszintén cserélhető családi házban is. Erdéklődni Biroul Comercial, Timisoara (Temesvár), I., Mercy-utca 4. szám, bejárót az utcáról. (963)

Egy vagy kétszobás fürdőszobás lakást keresek, Traian-tér közelében, árja házban, Timisoara (Temesvár), II., Daci-lor-utca 1. szám, I. em. ajtó 12. Telefon 27-43. (906)

Butorozott szobát keres egyedülálló tisztviselő, lehetőleg az első kerületben. Ajánlatokat „Belváros” jellegére a timisoarai (temesvári) kiadóba kér. (5079)

Keresek keresztyeny házban

Keresek bármely városrészen 2 vagy 3 szobás lakást, főleg tisztá, féregmentes lakást azonnalra vagy április hó végére, fizetek évibért előre, úgynökök díjazva zónaengedélyem is van. Cím: Gerő Miklós, Timisoara (Temesvár), I., Libertati-tér 4. Telefon 13 87

Keresek idősebb uriember keres butorozott szobát, fürdőszoba használatlaltal, esetleg teljes ellátással. Ajánlatokat „Idősebb” jellegére a timisoarai (temesvári) kiadóba kér. (5085)

Kiadó azonnalra butorozott szoba, (esetleg butor nélkül) különbejáratu, utcai, fürdőszoba és telefon használatlaltal, a harmadik kerületben. Ajánlatokat „Külön” jellegére a timisoarai (temesvári) kiadóba kérek. (987)

2-3 szobás lakást keresek május 1-re. Úgynököt díjazok. Címeket szíveséghől továbbít Mercedes Parfumeria, Arad, lutheránus templommal szemben. (2091)

Keresek bérbe 2 szoba konyhás, fürdőszobás lakást. Cím: Ing. Mihaiescu, Arad, CFR igazgatósági palota, 15-ös szoba, II. emelet. (2092)

Eleserelném Józsefvárosban, nem zónában, keresztyeny házban levő 2 szobás lakásomat egy Belvárosban, vagy közleleiben levő 2 szobás modern lakással, lehet zóna is. Cím a timisoarai (temesvári) kiadóban. (965)

Elegáns butorozott szoba uriaszszony-nak azonnalra kiadó. Timisoara (Temesvár), III. Sft. Dumitru-tér 12. szám. (993)

Szoba, butorral vagy anélkül, konyha és fürdőszoba használatlaltal kiadó. Címeket „Csendes lakó” jellegére a timisoarai (temesvári) kiadóba kérünk. (990)

Egy vagy két szoba üresen, fürdőszoba használatlaltal, zónában kiadó. Timisoara (Temesvár) telefon 36-01. (992)

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Cím a timisoarai (temesvári) kiadóban. (972)

Keresztyeny család keres 2 vagy 3 szobás magánházaat II. kerületben, Címeket Reclama hirdetőirodába, Eminescu utca 8. ajtó 8. (2110)

Belvárosban különbejáratu szépen butorozott szoba uriembernek kiadó. Erdéklődők adják le címüket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu utca 8. (2129)

Költözökdeéseket

és butorberaktározásokat szak-szeri en és jutányosan vállal „KOMCO” c. g., Timisoara (Temesvár) I., Str. Solderer 6. Tel. 17 68

Adás-vétel

Veszek Hanomag vagy Fordson-traktort, jó állapotban. Ajánlatot gyarási év és ármejelöléssel kérem Nagy Ábalbert. Ighin, jud. Arad címre küldeni. (917)

Állami sorsjegyet az első osztályra már kaplat 300 leiert a közismert száraz-csés számokkal rendelkező Căicoia traf. kban, IV. Timisoara (Temesvár) Traianu-utca 15. Diszkrét kezelés. (3477)

Ebédidők, hálószobák, kombinált szekerény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara (Temesvár) IV. kerület, Küttl-tér 2. szám alatt, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3474)

Keresek egy 12—15 HP. nyersolaj vagy petroleum-motort. Gradjel trafik, Timisoara (Temesvár) II., Traian-tér 8. sz. (3521)

Cserkészszágy, nagy tülk függöny, pálmák, szobafenyők, nagy képek, himzett matyó bluz eladók. Timisoara (Temesvár) Wilhelm Mühlre utca 15. szám, ajtó 4. (989)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, írósztalokat, varró- és írógépeket, léloszoba-, ebédlő- és szalontutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákát, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogrud láját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoara (Temesvárra). Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75 (4028)

Egy modern fehér gyermekkosci jó állapotban olcsó áron eladó. Timisoara (Temesvár), III., Ion Vasii-utca 30. (948)

Eladó 3 drb. 18-as vastravers, 4.40 cm. hosszú. Gelz Georg, Lipova (Lippa), 414. szám. (2072)

Magánházat megvételre vagy bérbére keresek azonnalra, vagy május elsejére, Timisoaran (Temesvárott). Lehet Mehalában vagy Fratelián is. Ajánlatokat „Magyar család” jelíge alá timisoara (temesvári) kidóba kérek. (5077)

Egy jókarban lévő ebédlő eladó. Megtekinhető d. u. 2 és 3 között, Arad, Gen. Coanda-utca 17. (2107)

Alag használt „Maxpiy”-rakett és egy rövid bécsi zongora eladó. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 3. (2112)

Nagy fagyaltgép, 37 liter ürtartalommal, egy 4-es aparátus és egy üvegsekény eladó. Cim: Walter cukrász, Pancota (Pankota). (2065)

Traktor 40 HP szántásra és vontásra Motorok 70-30-16-8 és 5 HP tüzipapirító gép azonnalra kapható

Desider Friedrich
Timisoara II., Str. Cogălniceanu 8. sz.

Eladó egy szobabutor diófából, tükörsekényel. Megtekinhető d. u. 2-16 óra között. Arad, Ioan Calvin 25. (2127)

Egy bankos Singer cipészgép eladó. Arad, Str. I. Petru I. Molnar. (2128)

Modern gyermekkosci, modern gyermekágy, pörkőc, nagy gyapjuszőnyeg, takaréktűzhely, konyhabutor, tennisz-rakett eladó. Timisoara (Temesvár) IV. Fröbl utca 36. sz. II. em. ajtó 25. (3523)

Jókarban lévő nagyobb gyermekágy betétei eladó. Timisoara (Temesvár) I. Libertății-tér 2 szám, I em. ajtó 7. (976)

Ajtók, ablakok, tokok eladók. Ugyanott 8 hetes prima malacok kaphatók. Fratelia II. utca 7 szám. (975)

Kombinált szoba rekamiéval, kifogastalan állapotban megvételre kerestetik. Cimeket „Modern” jelíge alá timisoara (temesvári) kidóba kérek. (974)

Merino birka Takácsi gazdaságban eladó. Posta Curtici. (2131)

Eladó 4 drb. 8 hónapos mangalica keresztetűsi szilárd. Arad, I. Slavici 8, Gradiste (Mosotzy-telep. (2132)

Sátor ponyva eladó, 16 négyzetméter. Veszek 1-es modern pénzsekényt. Timisoara (Temesvár) II., Neculcea utca 21. szám. Tályai. (3522)

Vályoghól egyszobás lakás komplett lebontva olcsó eladó. Arad, Str. Blanduziei 43. szám. (2117)

Veszek Euphont vagy Patephont és lemezeket. Részletes ajánlatot „Patephon” jelíge alá Reclama, Arad, Eminescu utca 8. (2118)

Gyermeksportkosci, fürdőkád és jároka eladó. Cim Reclama, Arad, Eminescu utca 8. (2097)

2 éves szőlőoltványok

a legjobb csemegefajokból gyümölcsiak virágcserejek, rózsák és elvelők szállíthatók

Ambrosi-Fischer és Tsai
AIUD, Jud. Alba

Házhelyet vennék sürgősen. Cimeket Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. alá kérek. (2108)

8-10 métermázsza tiszta virágmész eladó. Egy használt rómi megvételre kerestetik. Ugyanott 2 hintó eladó. Cim: Faur bozorga Arad Regele Ferdinand körút 60. (2104)

Biciklit keresek 4 éves fiu részére, (negyedest) jó gummival. Timisoara (Temesvár), telefon 19-07. (973)

Eleserélném, vagy eladnám aradi háza nat Kolozsvári, vagy nagyváradi hasonló értékű házzal, esetleg itteni kifizetéssel. Havi j. vételem 9-10 ezer lei. Cim Reclama hirdető irodában, Arad, Eminescu utca 8. (2103)

Sehol nem vehet elegáns modellkalapot szerényebb áron mint

Weinbergerné Donát
Eliza kalapüzle ében

Arad, Str. Metianu 15. sz. alatt.
Alakítások precizen, fűzők rendelésre ugyanott.

Eladó Mehalában, villamoshoz, közel 1x2 és 2x1 szobás lakásból álló kertes, nem zónában lévő ház, vízvezeték ház előtt. Erdőkölöndi Timisoara (Temesvár) I. Solderer utca 7 szám, földszint, ajtó 2, délután 4-7 óra között. (938)

Velencai tükör, ezüst táca, rézagy, ebédlő perzsa (belföldi) szőnyeg (3,75 négyzetméter) eladó. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (2123)

Egy sötétkék kosztium, egy bordó selyem gummikabát kapucniával és baby holmik eladók. Ugyanott egy pianót vagy egy zongorát bérbére keresek. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. szám. (2125)

HATSCHER ÜGYNÖKSÉG
Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95
ARAK EZEKREK!

HAZAK: 6069: prima emelet emelet 2x4, 4x3, 2x1 sz. compl. 800 fl kert. — 5700: róteri bérház 362. hoz. m. — 5000: Katedrál-térségnél bérház complexum, 3 tkv. tétel. — 4800: belv. emeletes sarokbérház. — 4500: megállónál emeletes bérház, 5, 4, 3, 2. sz. compl. lakások, 5% bto hozam. — 4200: Hotel Crucea Albahoz közel üzi. 3 lakásos. 3400: belv. 12 lakásos. — 2200: Iancu-térhez közel emeletes. — 2000: villi negyedben, modern 4 és 2 sz. összkomfortos nagy kertes. — 1850: bérvilla 2x3, 1x2 sz. compl. fürdősz lakások. — 1700: Biv. Carolnál fél-emeletes, 3, 2 és 4x1 szobás comp. — 950: állomásnál, fűtőn 4 bérleménes, új. — 900: belvárosi új 2 sz. 750: 5 lakásos kis ház közponhoz közel. — 650: pernevei 3 szobás, fűt mellett. — 500: bérház 36 ezer bto hozam. — 400: sarokház 4 lakás. — 380: gradiste 3 lakás. — 250: — micalagail nagykertes FOLDEK: 12.000: bérház 300 k. h. I-a szántó, 7 épülettel. — 6700: Timisoarahoz közel 113 k. h. tanyával 8000: parcellázható 17 k. h. beltelek (szőlő és boltgárkert, gyümölcsös) 6 sz. kastély, épületek. — 4600: Timismegyei 85 k. h. tanyával. — 2700: parc. beltelek 12 k. h. — 2300: Aradhoz közel 23 k. h. — 1500: utvinási cca 20 k. h. tanyával. — CSEREINGATLANOK.

Keresünk

Timisoaran (Temesvárott) kizárólag öske-resztény családok számára 2, 3, esetleg 5 szobás lakásokat, — egy magyar család számára kiadó magánházat, — írja fiatal emberek számára 1 szobás butorozott lakásokot, — román család számára 2 vagy 3 szobás modern lakást, — valamint magánházat vagy házrészt megvételre, félmillióig. Ajánlatokat „REKORD” jelíge alá a Déli Hirlap kiadóhivatalába kérünk.

Uls master patephon különféle művesz, tánc, zene, stb. lemezekkel, kitünő állapotban eladó. Timisoara (Temesvár) II. B. las utca 18 szám, ajtó 2. (3520)

Zongora szép, fekete, nem keresztthuros eladó, Henz, Timisoara (Temesvár) II. B. las utca 4 szám. (5084)

Veszek modern, sülyeszthető, Singer varrógépét. Oprica Vasile, Timisoara (Temesvár) I. Eugen de S. vova 11 szám, II. em. ajtó 12. (985)

Egy alig használt kutszivattyu 6 m. hosszú csövél, fedőlemezzel, elköltözés miatt sürgősen eladó. Timisoara (Temesvár) II. Albi-elor utca 13 szám. (Bródi fátelp mellett). (984)

Háztelek 150 négyszögöl, kis házzal eladó. Bessenyo-telepen. Erdéklödni Marschützky Katalin, Timisoara (Temesvár) II. Anton Pan utca 4 szám. (982)

Snurtex-zsinór

bortni, passzománt stb. szövözem, (Butskó utódja), elköltözött Arad, Str. Marasesti 33. sz. alá, ahol továbbra is jutányosan és szakszerüen kivitelez minden e szakmába vágó megrendelést.

Kis ház eladó, 170 ezer leiert, 480 négyszögöl. Fratelia, IX. utca 52 szám. (981)

Jegszekény kétajtós eladó. Bővebbet Timisoara (Temesvár) V. Bandu utca 11 szám, az üzletben. (978)

Eladó ház három lakással. Erdéklödni Fratelia B. 48. szám. (991)

Kiadó műhely és raktárhelyiségek. Arad, Cogalniceanu utca 45. sz. Marian. (2121)

Veszek Haeckel: Tanuljunk könnyen, gyorsan németül I. kötetet több példányban. Arad, Mihai Viteazul-tér 10. Várnay. (2116)

2 és 4 szobás

modern lakás I. kerületi villában hosszabb időre előre fizetendő, júliusra kiadó. Bővebbet Pynkerton-boy Timisoara (Temesvár) I., Lonovici-utca 5.

Különféle

Francia születésű, okleveles tanárnő órákat ad. Arad, Caragiale 12. (2122)

Házát cserélek Magyarországra repatriálókkal vagy repatriáltakkal. A körülbélül 2.000.000 lei értékű ház Satu Maren (Szatmáron) van. Részletes ajánlatokat Filip Mária Sibiu (Nagyszében), Vulturilor-utca 26. szám alá kérünk. (3518)

Poloskairtat garanciával vállalk. Tályai, Timisoara (Temesvár) III., Bulev. Erelor dela Tisa 95, ajtó 12, telefon 25-56. (852)

Ghioda község határában bérbéadó egy 18 kat. holdas birtok házzal, épületekkel, holt és élő leltárral. Telefon 44-97. Timisoara (Temesvár). (5092)

Üzlethelyiség külön raktárral (volt Ioan Pascu) Timisoara (Temesvár), II., Traian-tér 1. alatt, azonnal kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál. (957)

Mig a készlet tartl

Schiller bor	1 liter	100.—
Fehér bor	1 "	100.—
Rizling bor	1 "	140.—
Struguri Grasi	1 "	160.—
Vörös bor	1 "	160.—

MERCANTIL — Tóth Sándor
Timisoara (Temesvár) II., Traian-tér

Poloskairtat, parkettasuroást, garcia mellett vállal: Lovas, Arad. B. vardul Regina Maria 18. szám. Házn ternél. (40)

Jobban — olcsóbban étkezhet, mint a hon főz. Kitünő házikoszt elviteira. A Russu Sirianu utca 20 ap. 2. (2)

Elveszett egy terrier fajkutya, Nero n hallgat, nyomravezető illő jutalombr szesül, Arad, C. ntacuzino utca 38. Ugya eladó egy nagy 3-as duplaablak 210 cm. (2)

Éucuestibe utazom, megbízásokat vállal Pinkerton boy, Timisoara (Temesvár) Lonovici utca 5 szám, telefon 25-56. (984)

Üzlet sarokbérh

4 középnagy és 14 kis lakás, ceabtto hozam, (kert, közművek, bannok) 5.000.000. Hatschek, Arad, E. Carol 17, telefon 16-95.

Hegyaljai-kolnát május hóra bérbere nek. Cim Reclama hirdetőben, A Eminescu utca 8. (2)

Ha nem süt a takaréktűzhelye, vagy tüzelőanyagot fogyaszt, úgy szakszereit tapasztom. Lap utján házhoz megyek. Timisoara (Temesvár) III. Porumit utca 19 szám. (2)

Városigetkez köz

új, magasföldszintes, modern 2 szobás komplett lakás (elő-, fürdőszoba, kett, pince, mosókonyha) 2 külfönkás 72.000 hozam, 2.500.000. Hatschek, Arad, Bulv. Carol 17, telefon 16-95.

Kolozsvári 6.000.000 lei értékű ház elceserélném Timisoaran (Temesvár) levő házzal, esetleg eladnám. Infor torul biuru de ziare, Timisoara (Temesvár), I., Lonovici-utca 5. sz. (5)

Bánati nagybirtok

330 kat. hold I-a szántó, 7 épületekkel belsőszéggel, CFR állomástól 1 km. nagyközszében élő- és holt-felzeisei (kb. 40 állattal) Lei 12.000.000. HATSCHER, Arad, Bulv. Carol 17. Telefon: 16-95.

PUBLICATIUNI
Oficiul Județean Timis-Torontal al tralei Evreilor din Romănia invită p în vârsta de 14—17 ani, carj nu frecv ză școli, ca pentru conscrierea lor să s zinte în zilele de 20—22 Aprilie 1942 orele 9—11 în localurile Liceului izr. Oficiul (Timisoara-Fabric, curteu, biseric). Acești tineri vor participa obligator reeducare la un program de lucru a sau industrial.

Centrața Evreilor din Romania
Oficiul jud. Timis-Torontal

HIRDETME NY
Az Oficiul Județean Timis-Torontal Centrălei Evreilor din Romănia felsz mindazon 14—17 éves ifjakat akik isk nem járnak, hogy összeiras végett április 20—22 között d. e. 9—11 óraké tétlenül jelentkezzenek a timisoarai z reskedelmi liceum helyiségében (Timi G. árváros, templomudvar). A jelentkező ifjak kötelezőleg részt nejk megozgasdási és ipari átképző lymakon.

Centrața Evreilor din Romania
Oficiul jud. Timis-Torontal

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” közl. egypén, Timisoara